

ה' ראו להסיר בזה ריבית דאורייתא לכתחילה לאיסור ריבית של תורה לכתחילה הוי כלא"ש דמיון לה כדהדינע :

ס' ולאטע פשיטא דהוי דע . באלשך במלבי"ם ב' ב' פי' ויקללם בשם ה' דקללם אלישע בשם מ"ב וזהו מהגרו מ"ב ילדים ע"ש . וא"כ מוכח דידע שם מ"ב

לכלול דברמות ט"ש עמים מוחסות כגון זלזול כו' מוחסות כו' ופעמים אינו חייב בהם כשמגיע זמן חובס מברך על עשייתם מחמת חובס כו' והמלות בטולס חייב בהם כגון להאמין באלקינו ולירא אונסו כו' ביקור חולים ותחומי אגלים ונתינת דקה כו' אין שייך לברך וקבורת מחסות נמי מ"ל אפי' שתיחייב אפי' בשבת עי"ש .

ס' דלג בע"מ לריבית עבילה כאלר"י . והוא נפ"ח ויובא בלא"ו כו' ק"ב . והביא ממדרש שוחר טוב הרב ככסי מעוני דעבר עבירה כעומא עומא מת ע"ש . ובד"מ באל"מ סו' תר"ז כ' מהמסרי"ל דעבילת עיוב"ס משום תשובה הוא דהוי כגרי המגאיר ע"ש . ויותר ה"ל לדמותו לעבילת עומא מת כדא"י במדרש שו"ט :

לכלול דברמות ט"ש עמים מוחסות כגון זלזול כו' מוחסות כו' ופעמים אינו חייב בהם כשמגיע זמן חובס מברך על עשייתם מחמת חובס כו' והמלות בטולס חייב בהם כגון להאמין באלקינו ולירא אונסו כו' ביקור חולים ותחומי אגלים ונתינת דקה כו' אין שייך לברך וקבורת מחסות נמי מ"ל אפי' שתיחייב אפי' בשבת עי"ש .

ס' חלל כפרסיה כדאמר' בטובת כו' ק"ב . והוא נפ"ח ויובא בלא"ו כו' ק"ב . והביא ממדרש שוחר טוב הרב ככסי מעוני דעבר עבירה כעומא עומא מת ע"ש . ובד"מ באל"מ סו' תר"ז כ' מהמסרי"ל דעבילת עיוב"ס משום תשובה הוא דהוי כגרי המגאיר ע"ש . ויותר ה"ל לדמותו לעבילת עומא מת כדא"י במדרש שו"ט :

לכלול דברמות ט"ש עמים מוחסות כגון זלזול כו' מוחסות כו' ופעמים אינו חייב בהם כשמגיע זמן חובס מברך על עשייתם מחמת חובס כו' והמלות בטולס חייב בהם כגון להאמין באלקינו ולירא אונסו כו' ביקור חולים ותחומי אגלים ונתינת דקה כו' אין שייך לברך וקבורת מחסות נמי מ"ל אפי' שתיחייב אפי' בשבת עי"ש .

ס' חלל כפרסיה כדאמר' בטובת כו' ק"ב . והוא נפ"ח ויובא בלא"ו כו' ק"ב . והביא ממדרש שוחר טוב הרב ככסי מעוני דעבר עבירה כעומא עומא מת ע"ש . ובד"מ באל"מ סו' תר"ז כ' מהמסרי"ל דעבילת עיוב"ס משום תשובה הוא דהוי כגרי המגאיר ע"ש . ויותר ה"ל לדמותו לעבילת עומא מת כדא"י במדרש שו"ט :

לכלול דברמות ט"ש עמים מוחסות כגון זלזול כו' מוחסות כו' ופעמים אינו חייב בהם כשמגיע זמן חובס מברך על עשייתם מחמת חובס כו' והמלות בטולס חייב בהם כגון להאמין באלקינו ולירא אונסו כו' ביקור חולים ותחומי אגלים ונתינת דקה כו' אין שייך לברך וקבורת מחסות נמי מ"ל אפי' שתיחייב אפי' בשבת עי"ש .

ס' חלל כפרסיה כדאמר' בטובת כו' ק"ב . והוא נפ"ח ויובא בלא"ו כו' ק"ב . והביא ממדרש שוחר טוב הרב ככסי מעוני דעבר עבירה כעומא עומא מת ע"ש . ובד"מ באל"מ סו' תר"ז כ' מהמסרי"ל דעבילת עיוב"ס משום תשובה הוא דהוי כגרי המגאיר ע"ש . ויותר ה"ל לדמותו לעבילת עומא מת כדא"י במדרש שו"ט :

לכלול דברמות ט"ש עמים מוחסות כגון זלזול כו' מוחסות כו' ופעמים אינו חייב בהם כשמגיע זמן חובס מברך על עשייתם מחמת חובס כו' והמלות בטולס חייב בהם כגון להאמין באלקינו ולירא אונסו כו' ביקור חולים ותחומי אגלים ונתינת דקה כו' אין שייך לברך וקבורת מחסות נמי מ"ל אפי' שתיחייב אפי' בשבת עי"ש .

ס' חלל כפרסיה כדאמר' בטובת כו' ק"ב . והוא נפ"ח ויובא בלא"ו כו' ק"ב . והביא ממדרש שוחר טוב הרב ככסי מעוני דעבר עבירה כעומא עומא מת ע"ש . ובד"מ באל"מ סו' תר"ז כ' מהמסרי"ל דעבילת עיוב"ס משום תשובה הוא דהוי כגרי המגאיר ע"ש . ויותר ה"ל לדמותו לעבילת עומא מת כדא"י במדרש שו"ט :

לכלול דברמות ט"ש עמים מוחסות כגון זלזול כו' מוחסות כו' ופעמים אינו חייב בהם כשמגיע זמן חובס מברך על עשייתם מחמת חובס כו' והמלות בטולס חייב בהם כגון להאמין באלקינו ולירא אונסו כו' ביקור חולים ותחומי אגלים ונתינת דקה כו' אין שייך לברך וקבורת מחסות נמי מ"ל אפי' שתיחייב אפי' בשבת עי"ש .

ס' חלל כפרסיה כדאמר' בטובת כו' ק"ב . והוא נפ"ח ויובא בלא"ו כו' ק"ב . והביא ממדרש שוחר טוב הרב ככסי מעוני דעבר עבירה כעומא עומא מת ע"ש . ובד"מ באל"מ סו' תר"ז כ' מהמסרי"ל דעבילת עיוב"ס משום תשובה הוא דהוי כגרי המגאיר ע"ש . ויותר ה"ל לדמותו לעבילת עומא מת כדא"י במדרש שו"ט :

לכלול דברמות ט"ש עמים מוחסות כגון זלזול כו' מוחסות כו' ופעמים אינו חייב בהם כשמגיע זמן חובס מברך על עשייתם מחמת חובס כו' והמלות בטולס חייב בהם כגון להאמין באלקינו ולירא אונסו כו' ביקור חולים ותחומי אגלים ונתינת דקה כו' אין שייך לברך וקבורת מחסות נמי מ"ל אפי' שתיחייב אפי' בשבת עי"ש .

ס' חלל כפרסיה כדאמר' בטובת כו' ק"ב . והוא נפ"ח ויובא בלא"ו כו' ק"ב . והביא ממדרש שוחר טוב הרב ככסי מעוני דעבר עבירה כעומא עומא מת ע"ש . ובד"מ באל"מ סו' תר"ז כ' מהמסרי"ל דעבילת עיוב"ס משום תשובה הוא דהוי כגרי המגאיר ע"ש . ויותר ה"ל לדמותו לעבילת עומא מת כדא"י במדרש שו"ט :

דיני תשובה

ס' רבי שמחה (סו) דכל בעלי תשובה צריכינן מבילה כאבות דר' נתן מיהו אין הפבילה מעבבת אלא מיד שהרהר תשובה ה"ה צריק נבור אלא שצריך לצער עצמו :

ס' רבי שמחה (סו) דכל בעלי תשובה צריכינן מבילה כאבות דר' נתן מיהו אין הפבילה מעבבת אלא מיד שהרהר תשובה ה"ה צריק נבור אלא שצריך לצער עצמו :

ס' מעשה שאירע בעובד רת שנגע בין ונודע אח"כ שעשה תשובה בינו לבין עצמו ובא מעשה לפני ריב"א והתירו היין מפני שהפקיד כיסו בשבת ונחלק עליו רבי שמשון ואמר שאין תשובתו (סח) אלא בפרהסיא כדאמר' במבט המוכר טרפות בחוקת כשרות דאין לו תקנה עד שילך במקום שאין מבידין אוהו ויחזור אבידה מתחת ידו בדבר השוב הלכך אין לו תקנה עד שיעשה כן :

ס' מעשה שאירע בעובד רת שנגע בין ונודע אח"כ שעשה תשובה בינו לבין עצמו ובא מעשה לפני ריב"א והתירו היין מפני שהפקיד כיסו בשבת ונחלק עליו רבי שמשון ואמר שאין תשובתו (סח) אלא בפרהסיא כדאמר' במבט המוכר טרפות בחוקת כשרות דאין לו תקנה עד שילך במקום שאין מבידין אוהו ויחזור אבידה מתחת ידו בדבר השוב הלכך אין לו תקנה עד שיעשה כן :

ס' מי שאינו מוכר על עצמו לעמוד בנסיון העכו"ם והורג עצמו נקרא קדוש כשאר מקדשי השם (סט) וראי' במעשה שאול ובפרק הניקיון במעשה דר' מאות ילדים :

ס' מי שאינו מוכר על עצמו לעמוד בנסיון העכו"ם והורג עצמו נקרא קדוש כשאר מקדשי השם (סט) וראי' במעשה שאול ובפרק הניקיון במעשה דר' מאות ילדים :

ע' המקדשים את השם חייבים לברך על קידוש השם הנכבד והנורא בין הוא מצות עשה דאורייתא דכתיב ונקדשתי בתוך בני ישראל :

ע' המקדשים את השם חייבים לברך על קידוש השם הנכבד והנורא בין הוא מצות עשה דאורייתא דכתיב ונקדשתי בתוך בני ישראל :

דיני ברכות

ע' הקורא בתורה מברך ברכת התורה והקהל עונין ברוך ה' המבורך לעולם ועד .

ע' הקורא בתורה מברך ברכת התורה והקהל עונין ברוך ה' המבורך לעולם ועד .

אומר רבינו מעריה שאף הוא עונה עמהם (עא) ובברכה אהרונה עונה גם הוא אמן עם הצבור בספר האשכול :

אומר רבינו מעריה שאף הוא עונה עמהם (עא) ובברכה אהרונה עונה גם הוא אמן עם הצבור בספר האשכול :

ע' כל מצוה שלא בירך קודם עשייתה מברך אחר עשייתה בר מסעודה דאסור ליהנות מן העוה"ז

ע' כל מצוה שלא בירך קודם עשייתה מברך אחר עשייתה בר מסעודה דאסור ליהנות מן העוה"ז

בלא ברכה וכיון שעבר ואכל והגיע ברכה אחרונה (עב) הואיל ואירחי אירחי והר"ם בסו"ל כתב כל העושה מצוה ללא בירך אם היא מצוה שעדיין עשייתה קיימת כגון רבש תפילין ונהעטף בציצית וישוב בכוכה מברך אחר עשייתה . ואם דבר שעבר הוא כגון השוחט בלא ברכה והמפריש תרומה ומעשרות אינו חוזר ומברך :

בלא ברכה וכיון שעבר ואכל והגיע ברכה אחרונה (עב) הואיל ואירחי אירחי והר"ם בסו"ל כתב כל העושה מצוה ללא בירך אם היא מצוה שעדיין עשייתה קיימת כגון רבש תפילין ונהעטף בציצית וישוב בכוכה מברך אחר עשייתה . ואם דבר שעבר הוא כגון השוחט בלא ברכה והמפריש תרומה ומעשרות אינו חוזר ומברך :

פסק

פסק

י"ט סק"ג ממ"ש התוס' בפסחים דק"ז ע"א כד"ה מתקין דס"ל מצוה לריכות כוונת דלי אל"כ ה"ל דלי נפקי בניבול ראשון אם יברך בניבול שני ה"ל בריכה לבטלה . וסרי זכו ברכה המלוה כדודע וא"כ מה צריך לברך בריכה ראשונה כיון שלא בירך תחילה יכול עכשו לברך ומבואר דס"ל כהרמב"ם דעל שעבר אחר מברך ע"ש .

י"ט סק"ג ממ"ש התוס' בפסחים דק"ז ע"א כד"ה מתקין דס"ל מצוה לריכות כוונת דלי אל"כ ה"ל דלי נפקי בניבול ראשון אם יברך בניבול שני ה"ל בריכה לבטלה . וסרי זכו ברכה המלוה כדודע וא"כ מה צריך לברך בריכה ראשונה כיון שלא בירך תחילה יכול עכשו לברך ומבואר דס"ל כהרמב"ם דעל שעבר אחר מברך ע"ש .

ולמהזכר אינו ראוי דשפיר אפי"ל דכלל המלות מזי לברך אחר עשיית המלוה ומאסו ללא אירחי הברכה גם בשעת מלוה . וקאמי מלוה דתלי בחכילה כאכילת מרור וכדומה שאף שהוא ברכת המלוה

ולמהזכר אינו ראוי דשפיר אפי"ל דכלל המלות מזי לברך אחר עשיית המלוה ומאסו ללא אירחי הברכה גם בשעת מלוה . וקאמי מלוה דתלי בחכילה כאכילת מרור וכדומה שאף שהוא ברכת המלוה

ע"ש סרה הוכחה הפלתי כו' ע"ש

ע"ש סרה הוכחה הפלתי כו' ע"ש

ע"ש סרה הוכחה הפלתי כו' ע"ש

ע"ש סרה הוכחה הפלתי כו' ע"ש

ע"ש סרה הוכחה הפלתי כו' ע"ש

ע"ש סרה הוכחה הפלתי כו' ע"ש

ע"ש סרה הוכחה הפלתי כו' ע"ש

ע"ש סרה הוכחה הפלתי כו' ע"ש

ע"ש סרה הוכחה הפלתי כו' ע"ש

ע"ש סרה הוכחה הפלתי כו' ע"ש

ע"ש סרה הוכחה הפלתי כו' ע"ש

ע"ש סרה הוכחה הפלתי כו' ע"ש

מ"מ כיון דבעשת חליטא וצוניה ל"מ לנכך ארתחי וחשיב ברכה מזהו זו ברכה הכניסו לחיוב מנכר לח"כ . ובש"ך גיור"ד סי' י"ט סק"ג הביא ד' רבינו וכחז דהסכים רבינו להרמב"ם ע"ש . וליחא דלקמן סי' ל"ג המוציא כד' רבינו להסיק ע"ש :

הברכה ע"ד טווח שלא כהגון מודה לדינא לפי' הר"ף דגס באתר מזהו זו ברכה הכניסו לחיוב מנכר לח"כ . ובש"ך גיור"ד סי' י"ט סק"ג הביא ד' רבינו וכחז דהסכים רבינו להרמב"ם ע"ש . וליחא דלקמן סי' ל"ג המוציא כד' רבינו להסיק ע"ש :

עג

מנכר וחמ"כ בולט כו'. והו' כהי"ט שונה ע"כ הסו"ס בברכות דף ל"ג ע"כ גד"ס והלכתא ומסקו דאין לעשות כן דהו' הסח הדעת בין הברכה לחליטה . וכבר כ' הפ"י עס דלינו בספ"ק גמור לנכך שניה רק לכתחילה אין לעשות כן ע"ש . והג"ל דר"סו"ל לשיטתו חולל דלא חייב לזה אף לכתחילה . דככלכ' ברכה המוילא ס"ס קמ"ח כ' הא"ו דכפת חטוים ויפה דח"ל להתמזג על מלא אה כוונת להמתין שמה אינו רשאי כי היכי ליהוי חיובי להניחה ברכה ע"ש . ומשמע דמפרש הא דברכות דמ"ב ע"ש מ"א חיובי לנתי' ברכה בניניה שלפני הסעודה קמ"ד ובמ"ש הא"ו בח"ח ר"ב סי' קס"ו העמוד מפרש הכי . וח"כ ע"ה שניות כשיחזקו פרוכה הבניעה ויחנה ממוכרת לפת וינכך וחמ"כ ויפדינה . שסמוך ברכה המוילא להבניעה . יסמ"ד ע"ה מה שפירש ב' הנה"ו לברכה המוילא כשיחזקו פרוכה המוילא ולכן עדיף שינכך על פת שלם . והסו"ס לשיטתו חולל דמפרש חיובי לנתי' ברכה על מים

מנכר וחמ"כ בולט כו'. והו' כהי"ט שונה ע"כ הסו"ס בברכות דף ל"ג ע"כ גד"ס והלכתא ומסקו דאין לעשות כן דהו' הסח הדעת בין הברכה לחליטה . וכבר כ' הפ"י עס דלינו בספ"ק גמור לנכך שניה רק לכתחילה אין לעשות כן ע"ש . והג"ל דר"סו"ל לשיטתו חולל דלא חייב לזה אף לכתחילה . דככלכ' ברכה המוילא ס"ס קמ"ח כ' הא"ו דכפת חטוים ויפה דח"ל להתמזג על מלא אה כוונת להמתין שמה אינו רשאי כי היכי ליהוי חיובי להניחה ברכה ע"ש . ומשמע דמפרש הא דברכות דמ"ב ע"ש מ"א חיובי לנתי' ברכה בניניה שלפני הסעודה קמ"ד ובמ"ש הא"ו בח"ח ר"ב סי' קס"ו העמוד מפרש הכי . וח"כ ע"ה שניות כשיחזקו פרוכה הבניעה ויחנה ממוכרת לפת וינכך וחמ"כ ויפדינה . שסמוך ברכה המוילא להבניעה . יסמ"ד ע"ה מה שפירש ב' הנה"ו לברכה המוילא כשיחזקו פרוכה המוילא ולכן עדיף שינכך על פת שלם . והסו"ס לשיטתו חולל דמפרש חיובי לנתי' ברכה על מים

עד

היכא (ער) שברך המוציא וטעם אחד מן המסובין יצאו כולם מידי דהוה אקדושה שהמברך צריך שיטעום איזה שיהי' וכן אם היו אובלין משני כבדות שאין מועטין בולם מבכר המברך כל אחד רשאי לאכול אחד הברכה אע"פ שלא אכל עדיין המברך דהא דנתן הברכה הוא פושט ידו תחילה היינו כשכולן אובלין מכבר אחד :

היכא (ער) שברך המוציא וטעם אחד מן המסובין יצאו כולם מידי דהוה אקדושה שהמברך צריך שיטעום איזה שיהי' וכן אם היו אובלין משני כבדות שאין מועטין בולם מבכר המברך כל אחד רשאי לאכול אחד הברכה אע"פ שלא אכל עדיין המברך דהא דנתן הברכה הוא פושט ידו תחילה היינו כשכולן אובלין מכבר אחד :

עה

היכא דנקיש כמס דחמ"א וסבר דשיכרא הוא ופתח תחילת הברכה ע"מ לנכך שהכל נהי' בדבריו וכיון שהניע למלך העולם נזכר שהוא יין ואמר כה"ג פשיטא דיצא שאפי' סיים כל הברכה בדת פתיחתה ואמר שהכל יצא דנתן על בולם אם אבר שהכל יצא . והיכא דנקיש דשיכרא וסבר דחמ"א הוא ופתח תחילת הברכה ע"מ לסיים כה"ג וכשהניע למלך העולם נזכר שהוא שכר ואמר שהכל איבעיא לן כנסרא אי אזול' בתר פתיחתה או אחר חתימה ואע"ד דקיי"ל מצות א"צ כוונה ה"מ אם לא נתכוין כלל אבל היכא דנתכוין שלא כדון מספקא לן ולא איפשיט בעיין . ופסק רב אלפס דלקולא עבדינן ולא סהדינן ל' דספקא דרבנן הוא . ורבינו יוסף חולק עליו (עה) ודברי רב אלפס בראין עיקר מיהו אם ה' יודע שיין הוא ומוצה דביבורו ואמר בורא פרי העץ תחת כפה"ג וכל ביוצא בזה תוך כדי דבור יכול לחזור בו לאחר כדי דבור אינו יכול לחזור בו :

היכא דנקיש כמס דחמ"א וסבר דשיכרא הוא ופתח תחילת הברכה ע"מ לנכך שהכל נהי' בדבריו וכיון שהניע למלך העולם נזכר שהוא יין ואמר כה"ג פשיטא דיצא שאפי' סיים כל הברכה בדת פתיחתה ואמר שהכל יצא דנתן על בולם אם אבר שהכל יצא . והיכא דנקיש דשיכרא וסבר דחמ"א הוא ופתח תחילת הברכה ע"מ לסיים כה"ג וכשהניע למלך העולם נזכר שהוא שכר ואמר שהכל איבעיא לן כנסרא אי אזול' בתר פתיחתה או אחר חתימה ואע"ד דקיי"ל מצות א"צ כוונה ה"מ אם לא נתכוין כלל אבל היכא דנתכוין שלא כדון מספקא לן ולא איפשיט בעיין . ופסק רב אלפס דלקולא עבדינן ולא סהדינן ל' דספקא דרבנן הוא . ורבינו יוסף חולק עליו (עה) ודברי רב אלפס בראין עיקר מיהו אם ה' יודע שיין הוא ומוצה דביבורו ואמר בורא פרי העץ תחת כפה"ג וכל ביוצא בזה תוך כדי דבור יכול לחזור בו לאחר כדי דבור אינו יכול לחזור בו :

עז

אמר רבינו [שמשון] ו"ל שאם הביאו שינוי יין בתוך הסעודה שאין בית הבליעה פגוי לשמוע הברכה מברך הטוב והמטיב אע"פ שאינו שוכעין כיון דסופה ליהנות מזה היין אע"פ שיהנו ע"י ברכת עצמן ולא ע"י ברכתו מידי דהוה א"ל מת אביו וירשו בתחילת מברך דיון האמת ולבסוף מברך הטוב והמטיב משום שאחיו יורשין עמו . ומי לא עסקי' שאין אחיו עמו בשעת הברכה . וכן הסכים הר"ן פר"ן בשם רבינו יחיאל הטוב והמטיב [שבבתוך] (שבברכת) המון כ"א מברך לעצמו מידי דהוה אכפאול' דאמר בו תתון פניו בתוך הסו"ן כ"א מברך לעצמו שאין בית הבליעה פגוי (עו) ואומר רבינו אלחנן דהיכא דסתכונין הצבור לפטור עצמן אינן נפטרין :

אמר רבינו [שמשון] ו"ל שאם הביאו שינוי יין בתוך הסעודה שאין בית הבליעה פגוי לשמוע הברכה מברך הטוב והמטיב אע"פ שאינו שוכעין כיון דסופה ליהנות מזה היין אע"פ שיהנו ע"י ברכת עצמן ולא ע"י ברכתו מידי דהוה א"ל מת אביו וירשו בתחילת מברך דיון האמת ולבסוף מברך הטוב והמטיב משום שאחיו יורשין עמו . ומי לא עסקי' שאין אחיו עמו בשעת הברכה . וכן הסכים הר"ן פר"ן בשם רבינו יחיאל הטוב והמטיב [שבבתוך] (שבברכת) המון כ"א מברך לעצמו מידי דהוה אכפאול' דאמר בו תתון פניו בתוך הסו"ן כ"א מברך לעצמו שאין בית הבליעה פגוי (עו) ואומר רבינו אלחנן דהיכא דסתכונין הצבור לפטור עצמן אינן נפטרין :

עז

יש אומר ביין מבושל שנתערב ביין חי אם הרוב הוא יין חי מברך עליו כפה"ג (עו) ואם הרוב הוא המבושל מברכין עליו שהכל [שאינו] ראוי לקידוש היום שאין אדם קידוש היום אלא על היין הראוי לנכך ע"כ השובח וכוין שיש בזה מן המבושל שוב אינו ראוי :

יש אומר ביין מבושל שנתערב ביין חי אם הרוב הוא יין חי מברך עליו כפה"ג (עו) ואם הרוב הוא המבושל מברכין עליו שהכל [שאינו] ראוי לקידוש היום שאין אדם קידוש היום אלא על היין הראוי לנכך ע"כ השובח וכוין שיש בזה מן המבושל שוב אינו ראוי :

עז

אמר' צוה שומע כעונה ע"ש . ובלחוד שי"ך פנונתן בדיכא וסברת חמ"ו אחי ככברת ר' אלחנן דכין שחק"מ שייכך כ"א ובעלמא לא אמרי' צוה שומע כעונה ו"ל כן גם כשיפיה וסברת המג"א אחי ככברת הסו"ב דכשחומר כברי מורי ושומע הי כעונה . וה"כ כשיפיה העומר :

אמר' צוה שומע כעונה ע"ש . ובלחוד שי"ך פנונתן בדיכא וסברת חמ"ו אחי ככברת ר' אלחנן דכין שחק"מ שייכך כ"א ובעלמא לא אמרי' צוה שומע כעונה ו"ל כן גם כשיפיה וסברת המג"א אחי ככברת הסו"ב דכשחומר כברי מורי ושומע הי כעונה . וה"כ כשיפיה העומר :

עז

ואם הרוב הוא המבושל מברכין עליו שהכל ראוי לקידוש היום . צ"ע מ"ט לא חסרי דבריו חי ואומרים קידוש היום . וכו"ל דז"ו מהטובת הר"ף א' ר"ל"ס [ומזכר כשערי תבונה כו' ר"ב סק"ג] ולשון ג' רבינו . והנה תעורבות יין חי ומבושל הי מין כנינו [ונע"ב גיור"ד א' ל"ח ס"ב לעינין שמה ועמ"ט]

ואם הרוב הוא המבושל מברכין עליו שהכל ראוי לקידוש היום . צ"ע מ"ט לא חסרי דבריו חי ואומרים קידוש היום . וכו"ל דז"ו מהטובת הר"ף א' ר"ל"ס [ומזכר כשערי תבונה כו' ר"ב סק"ג] ולשון ג' רבינו . והנה תעורבות יין חי ומבושל הי מין כנינו [ונע"ב גיור"ד א' ל"ח ס"ב לעינין שמה ועמ"ט]

והעמל וא"כ לר' יהודה דמ"ל מ"מ לא בעיל. ! לכאורה אין לומר קדושת על רביעיות מתעוררות דמבטל כמי אף שהצטל מיטוט. דמין דלא בעיל הנובטל שיתקצר ויהי' כמו חי הרי אין בו רביעיות חי. ובשלמה לענין ברכה כפ"ג ספיר מברך אף דלא בעיל דמין דרובו חי לא גרע מעיקר ופסל דמברך על הדיקף ונטו' ריש סי' ר"ב. והנה הרי"ף ספ"ג דע"ו פסק דמ"מ לא בעיל כר"י ומסוס לאנכי ורבה סברי הכי והר"ם שם כחב דהעידו עליו שחזר על ע"ס. וא"כ י"ל דלא כריב"א ל"י הכה ולא כחב אלא דכר דרוב דרוב מבוטל מברכין שסכל ואין מקדשין וברוב חי מברכין כפ"ג. ולענין אי מקדשין ברוב חי לא קנעו ממוס דמס"ל אי מ"מ בעל או לא. וז"ע במהלה חי ומחלה מבוטל [אם אפשר ללמס] מהי ממוס דמסרי דיוקוס אהדי:

ע

ובשאלון ברכותיהן שוות מקדשין ברכה של ז'. ע"י ברכות דמ"א ע"א בתורה' אכל וכלאי' רבה סי' ר"א סק"ב. ובמ"ש רבינו ספיקו דל"ע כשהס יין ומים אם יברך ב"ג נבדה וא"כ ברכה א' מעין ג'. ל"ל דהיינו דלפ"ו אין רק משק רבינו בברכות אכל כשיברך מעין ג' תחילה ל"מ חו לברך ב"ג ממש ברכה לבעלה. אף מ"ש רבינו מהרמ"ם דמברך על ב"א כ"ע דמשמע דקאי על שם חי ומים. לא מלמדי זה ברמ"ם רק כפ"ח מברכות כחב דכלכל כשר ושם יין מברך כסוף ע"ו כ"ע וע"ו כ"ע ע"ס. חס פסוק דמין אלו פטר אלא כל ממי משק ולא מ"ח מכל. וכהי כ"ע סי' ר"ח סט"ו פסק כשהס יין ומים דברכה הארוכה דמין פוערת מ"ג"י. ושם סי' כ' כלכל כשר במ"ל שחומם על הארץ ועל הכרבה שלפניו מפני השיבות היין היינו משום דלנבי שאר פירות האילן דו' מינים מוכיר עץ אכל נבי חתימת; שנס שאר פירות אילן אין חותמת על העץ כי אם על הפירות נבי יין נמי לא שנא ולאפוקי סאותן שחומתין ועל הנפן ועל פרי הנפן. ורב אלפס אומר שיש לחתום על הארץ ועל פרי הנפן. צריך לומר מעין חתימה סמוך לחתימה ונודה לך על הארץ ועל המחיה ועל הארץ ועל המחיה. ואין לומר ונאכל מפייה ונשטבה כי אין להמוד הארץ בשביל זאת רק כדי לקיים המצות התלויות בארץ וצריך לומר נבי כי אל מוב וכמ"כ אהא מעין ברכה רביעית וש שאינן מברכין והו גומא בא"י אפ"ה על המחיה ועל הכלכלה ועל ארץ חסדה טובה ורחבה שהנהלת לאבותיה לאכול ולשבע מטובה רחם ה' אליקינו עלינו ועל ישראל עמך ועל ירושלים עירך ועל ציון שבתן כבודך והעלנו בה ושמתנו בתוכה ובבנינה וברכך עליה כקדושה וכטהרה כי אתה טוב לכל ונודה לך על הארץ ועל המחיה בא"י על הארץ ועל המחיה. וה"ל והר"ם במ"ל תוספת עיקר לחתום על המחיה ועל הכלכלה ואומר הר"ם בע"ה וכלכלה על ימים טובים אומר בברכה זו בכלל קדושת היום כדרך שמוכירין בברכת המזון. וכתב בתוס' שאין כן המנהג שאין אנו קובעין סעודתי' ביין ובפירות. ועל המחיה מברך כסוף מעשה קריה העשוי מחמת המינין שהן חמין ושעורין וכוסמין ושבלות שועל ושיפוק לפניהן מברך בורא מיני מונות. ואורי נמי שבשלו בתחילה מברך בורא מיני מונות ולכסוף בורא נפשות רבות אבל פת דוחן ושאר מיני קטניות שחבל ולכסוף בורא נפשות. וכתב הר"ם במ"ל והאוכל פחות סכוית בין פת בין שאר אוכלין והשוותה פחות מרכיעית יין בין משאר מסקין מברך תחילה ברכה הראויה לאותו המין ולכסוף אינו מברך כלל וכן הלכה באוכל פחות סכוית אבל בשוה פחות ממלא לונמיו חולק רבינו יצחק ז"ל ומצינו בתוספות בשם רבינו יצחק דהשוותה פחות ממלא לונמיו חולק רבינו יצחק ז"ל ומצינו בתוספות ופסק ר"ח וה"ג כמ"ד דבכיות מומנין ולא כמאן דאמר עד ככיצה. עוד כתב בתוס' דהלכה דמ' שאכלו דגן וא' ירק מצטרפין ואפילו שתה כוס יין ויכול בבוב לומר ברוך שאכלנו משלו דשתייה בכלל אביה. ורב אלפס פסק דאפילו ז' אכלו

ע פסקו התוס' וכן בהלכות גדולות הדיבא דהביאו לפניו שני פירות והי' אחד מהן משכעת המינים מין ז' עדיף בר' יהודה ויברך עליו ופטר את שאר המינים אם ברכותיהן שוות אע"פ שהאחד הכיב עליו יותר (עמ) ובשאלון ברכותיהן שוות מקדשין ברכת של ז' ואם כולן מדי מינים מקדשין הסמוך לארץ ואם אינן מדי מינין וברכותיהן שוות מברך על החיב ואם יש לפניו פרי העץ ופרי הארמה מברך פרי העץ תחילה ואח"כ פרי הארמה כך פ' בה"ג ובורא פרי הארמה קודם לשהכל. והר"ם במ"ל פסק וכו"נ מדברי רב אלפס ור"ם נאון דהדיבא דאין ברכותיהן שוות מקדשין את החיב כרובן דפליגי עלי' דר"י ולא כר"י. ונ"ל עיקר דברי בה"ג והתו' וכן פסק בס' המצות הקצר. ולענין ברכה של אחריה חיבא שחלוקין בברכותיהן ושתיין מעין ג' אומר ר"י והר"ם במ"ל שכולין בברכה אחת וכן יאמר על המחיה ועל הכלכלה ועל העץ ועל פרי העץ וכו' וחומם על הארץ ועל המחיה ועל הפירות וכן אם שתה יין עמהם אומר על המחיה ועל הכלכלה ועל הנפן ועל פרי הנפן ועל העץ ועל פרי העץ וחומם על הארץ ועל המחיה ועל הפירות. ולא הוי כחתימה בשתיים דהארץ מוציאה פירות ומחיה ויין ומקדשין בורא פרי הנפן לפרי העץ בין בברכה שלפניהם בין בברכה של אחריהם ואע"ג דאמרו בפ' כיצד לתסרים קודמים לעגבים מפני שזה שני לארץ שני הכתוב בפסוק וזה שישליש לארץ ראשון היינו משום שברכה של שניהם בורא פרי העץ אבל נבי יין שברכה שלו מבוררת שמוכיר הנפן מסש הלכך הוא קודם לתסרים ומיחו מעשה קריה של חמין ושעורים קודמין שנס הם מבוררין בורא מיני מונות והרי הן מוקדמים בפסוק. ואם אבל שני מינין שברכותיהן שוות לפנייהן ולא לאחריהן כנפן תאנים ותפוחים של זה ברכה אחת מעין שלוש ולזה בורא נפשות לפנייהן יברך על מין ז' או על החיב לפי החילוקין שכתוב למעלה ולאחריהן מברך אחת מעין ג' ולא יותר שחייב בכלל תנבות השדה הם. ואם שתה יין ומים נסתפק דר' פרוץ ז"ל אהא יברך בורא נפשות לכה ואח"כ ברכה אחת מעין ג' והר"ם במ"ל כתב דמברך על כל אחד בפני עצמו ובחתימת על הנפן ועל פרי הנפן פסקו התוס' והר"ם

במ"ל שחומם על הארץ ועל הכרבה שלפניו מפני השיבות היין היינו משום דלנבי שאר פירות האילן דו' מינים מוכיר עץ אכל נבי חתימת; שנס שאר פירות אילן אין חותמת על העץ כי אם על הפירות נבי יין נמי לא שנא ולאפוקי סאותן שחומתין ועל הנפן ועל פרי הנפן. ורב אלפס אומר שיש לחתום על הארץ ועל פרי הנפן. צריך לומר מעין חתימה סמוך לחתימה ונודה לך על הארץ ועל המחיה ועל הארץ ועל המחיה. ואין לומר ונאכל מפייה ונשטבה כי אין להמוד הארץ בשביל זאת רק כדי לקיים המצות התלויות בארץ וצריך לומר נבי כי אל מוב וכמ"כ אהא מעין ברכה רביעית וש שאינן מברכין והו גומא בא"י אפ"ה על המחיה ועל הכלכלה ועל ארץ חסדה טובה ורחבה שהנהלת לאבותיה לאכול ולשבע מטובה רחם ה' אליקינו עלינו ועל ישראל עמך ועל ירושלים עירך ועל ציון שבתן כבודך והעלנו בה ושמתנו בתוכה ובבנינה וברכך עליה כקדושה וכטהרה כי אתה טוב לכל ונודה לך על הארץ ועל המחיה בא"י על הארץ ועל המחיה. וה"ל והר"ם במ"ל תוספת עיקר לחתום על המחיה ועל הכלכלה ואומר הר"ם בע"ה וכלכלה על ימים טובים אומר בברכה זו בכלל קדושת היום כדרך שמוכירין בברכת המזון. וכתב בתוס' שאין כן המנהג שאין אנו קובעין סעודתי' ביין ובפירות. ועל המחיה מברך כסוף מעשה קריה העשוי מחמת המינין שהן חמין ושעורין וכוסמין ושבלות שועל ושיפוק לפניהן מברך בורא מיני מונות ולכסוף בורא נפשות רבות אבל פת דוחן ושאר מיני קטניות שחבל ולכסוף בורא נפשות. וכתב הר"ם במ"ל והאוכל פחות סכוית בין פת בין שאר אוכלין והשוותה פחות מרכיעית יין בין משאר מסקין מברך תחילה ברכה הראויה לאותו המין ולכסוף אינו מברך כלל וכן הלכה באוכל פחות סכוית אבל בשוה פחות ממלא לונמיו חולק רבינו יצחק ז"ל ומצינו בתוספות בשם רבינו יצחק דהשוותה פחות ממלא לונמיו חולק רבינו יצחק ז"ל ומצינו בתוספות ופסק ר"ח וה"ג כמ"ד דבכיות מומנין ולא כמאן דאמר עד ככיצה. עוד כתב בתוס' דהלכה דמ' שאכלו דגן וא' ירק מצטרפין ואפילו שתה כוס יין ויכול בבוב לומר ברוך שאכלנו משלו דשתייה בכלל אביה. ורב אלפס פסק דאפילו ז' אכלו

המטויב משמע כן בצרכות ל"ט ע"ב וז"ע . ובמראה הפנים שאלנו דגן . בצרכות דמ"ח ע"א כבוד"ס השעה מנח"ל להגשר מקו"י לר"ק שטון ויכלו כיום דגן . וע"ש דל"ן הלכה כברייתא דירושלמי דמכין דלתי כרש"ב ורובין לא מלטרפי ואין הל' כחוד . ר"ל דל"ק לר"י למאי דמשמע ככ"ט דס"ט ע"א כבוד"ס אלא דהלכה כרש"ב משתמימו סוף אף כברייתא כמ"ש כס"ך בח"מ ס' קע"א סק"ט ואף נגד רבי' ועי' במל"א הרועים חלק שני ערך כרש"ב . ומה שהבינה החילוק דבין ג' ל"י דל"ג כ' ק' דר"ח דכבלי ארז"ח"ח דירושלמי ע"ש . ר"ל דל"ט ע"א כבוד"ס לא מסביר כדק"י ע"ש כרש"ס"א און סכרה לאומרו מפי ק' וז' דכבר כ' הנוס' ככתובות דק"ב ע"א סד"ה אליבא דמלינו סתירות אליבא דר"ח"ח בין כבלי לרוב"ט ע"ש :

פסקי הסו"ס נשם ר"י והסר מקו"י שאלל ירק מלטרף ל"ב שאלנו דגן . בצרכות דמ"ח ע"א כבוד"ס השעה מנח"ל להגשר מקו"י לר"ק שטון ויכלו כיום דגן . וע"ש דל"ן הלכה כברייתא דירושלמי דמכין דלתי כרש"ב ורובין לא מלטרפי ואין הל' כחוד . ר"ל דל"ק לר"י למאי דמשמע ככ"ט דס"ט ע"א כבוד"ס אלא דהלכה כרש"ב משתמימו סוף אף כברייתא כמ"ש כס"ך בח"מ ס' קע"א סק"ט ואף נגד רבי' ועי' במל"א הרועים חלק שני ערך כרש"ב . ומה שהבינה החילוק דבין ג' ל"י דל"ג כ' ק' דר"ח דכבלי ארז"ח"ח דירושלמי ע"ש . ר"ל דל"ט ע"א כבוד"ס לא מסביר כדק"י ע"ש כרש"ס"א און סכרה לאומרו מפי ק' וז' דכבר כ' הנוס' ככתובות דק"ב ע"א סד"ה אליבא דמלינו סתירות אליבא דר"ח"ח בין כבלי לרוב"ט ע"ש :

דגן ונ' ירק מצטרפין אבל ו' לא דבעי רובא דמנכר ודוקא לצאת אכל להוציא עד שיאכל כוית דגן לזמן פסקו התוספות בשם רבינו יצחק והושר מקוצי שאכל ירק מצטרף ל"ב שאכלו דגן לזמן ואוננים אחרים הולקין דבשלושה בעינין שכולן יאכלו כוית דגן ; וכל דבר שהוא מן התורה שנחמק עליו כגון ברכת המזון וקריאת שמע חוזר אבל ברכה דרבנן אינו חוזר ודברים הבאים בתוך הסעודה מחמת הסעודה שרילין ללפת בהן את הפת כגון כשר ודגים ומיני קדירה אין טעונין ברכה לא לפנין ולא לאחריהן אפילו אכלו בלא לחם אך פירות הבאין שלא מחמת הסעודה כגון תמרים ורמנים ושאר פירות שאין רגילין ללפת בהן את הפת אם אכלו בלא פת אף בתוך הסעודה מברכין לפנין כיון דלא משום לפת דפת ון באין וז"ל ואינו מברך לאחריהן כך פסק ר"י ז"ל וכן בתוספ' וספר המצות וז' כס' המצות וכשהוא רוצה ללפת בפת עם הפרי טוב הוא שיאכל מעט בלא לחם ויברך לפנין ; והשוותה משקין לרפואה פסקו התוספות דמברך עליהם אם נהנה . חוץ מלל המים היבא דהנקיטה אומצא ; אבל יין היבא דהנקיטה אומצא מברך ש:נהנה . ורב עמרם פירש והר"ם פירש כיון שאינו נהנה אף לאחרי' לא בעי ברכו ; ויושבין בלא הסיבה פסקו התוספות דבפת אחד מברך לכולן חוץ ממהלך . אבל שאר דברים כל אחד מברך לעצמו אפילו חמיבו והמריח ריח טוב מעין מברך בורא עצי בשמים ואם הוא סמופק אם הוא עשב או עץ יש אומרים שמברך שהכל והר' משה מקוצי אומר שמברך בורא מיני בשמים . והוה נכון לדינת התוספות . ואם הוא פרי מברך הנותן ריח טוב בפירות ואם הריח בשמים הריבך כיהר מברך בורא מיני בשמים ; היוצא ונכנס מחנותו של בשם מברך על כל פעם ופעם ; הקונה כלים חדשים והבונה בית החדש מברך שהחינו . ופירש רבינו יצחק צד"ק שיהיו כלים חשובים שיהא לבו שמח בהם אבל הלוק וסבננים ואנפיליות ומנעלים אין לברך . ואומר בירושלמי דהקונה כלים לו וליביתו מברך הטוב והמטיב ; הרוואה הברו ששמה בראייתו לאחד ל' יום מברך שהחינו ולאחר י"ב חודש אומר ברוך מחיה המתים ; שמע שמעות טובות לו ולאחרים מברך הטוב והמטיב לו בלבד מברך שהחינו ; על שמעות רעות בי"ד האמת צד"ק לקבלם מאהבה ; הרוואה פרי חדש ונהנה בראייתו מברך שהחינו ויש אומרים דוקא רשות ולא חובה . ואם אינו נהנה עד אכילתו אינו מברך עד אכילתו . וכן כל דבר המתחדש שנה בשנה . אבל דבר שאינו מתחדש אפילו ימים רבים שלא אכל אינו מברך ; שמע שמת לו טת ויורשו . בתחלה מברך ברוך דיון האמת . ולבסוף אם יש לו אחים הטוב והמטיב ואם שהחינו ; הרוואה כושים והמשונים בצורת פניהם או סומין וקטועין ופוכה שחין שגולדו כך כבעי אמן מברך ברוך משנה בריות . ואם לאחר שגולדו מברך דיון האמת ; היורד לנגות כיומי ניסן וראה אילנות וניצוצין עולין אומר בא"י אלהינו סלך העולם שלא חיסר בעולמו וברא בו בריות טובות ואילנות טובות ליהנות מהן בני אדם ; על תרומות שנשבו ביעם ועל הברקים ועל הרעמים מברך בא"י אמ"ה שכחו ונבחרתו ואלו עולם . במזמספים דחינו שזוהר בתנים מברך על כל פעם ופעם אבל כשאין מוספים לא ; הרוואה קשת בענן אומר רבינו יצחק שמברך בא"י אמ"ה האל הנאמן כבדויו וקיים במאמרו ובשבעתו וזכר הברית וכן פירש רבינו יהודה ; הרוואה קברי ישראל אומר ברוך אשר יצר אתכם ברין וכלכל אתכם בהמים ולקח אתכם ברין והוא עתיד לללות עפר מכן עיניכם ולהחיותכם ברין ויודע מספר כולכם בא"י מחיה המתים . הנכנס לבית המרחץ אומר ירמ"א שתכניסני לשלום ותציילני מזה ומכייצא בזה לעתיד לבא . יצא אומר מודה אני לפניך י"א שהוציאני והציילני מזה האור ; הנכנס לחקו דם אומר ירמ"א שיהא עסק זה לי לרפואה שומר כי רופא הנם אתה כרוך אתה ה' רופא הנם . הקוי דם אומר ברוך רופא הנם ; הנכנס לטרך אומר ירמ"א שתציילני מברך הזה לשלום נכנס אומר מודה אני לפניך ה' אלהי שהכנסתני לשלום בקש לצאת אומר ירמ"א שתציילני מברך הזה לשלום יצא אומר מודה אני לפניך ה' אלהי שתוציאני לשלום וכשם שהוצאתני כן תוליכני לשלום ;

ורב עמרם פי' דוקא לפניו ס' . עי' בתוס' ס"פ ט"ז מברכין וברכ"ס . ולכאור' עוד ל"ט בשותה מים שלא ללמלו ולא הנקיט' אומצא דלהתוס' אינו מברך כלל כיון שלא נהנה אף דלא חיס' ומנקיט' אומצא אשמיעי' דלא ימנע דחו סתמא כמ"ש סוה"ס] ולהתוס' כהנאה תליא . ועי' בספרי נסוד שרגא צינמוה ד' ג' ע"א דל"ט וסא"ל האכל ל"ג צוה"כ ואכמ"ל . ובמ"ש רבינו צד"ק כ"א מברך לנעמו אפי' הסיבו . עי' בתוס' בצרכות ל"ט ע"א ד"ה נתן וברנ"ח ע"ס . ומחוק ד' סד"י ס' רי"ג דל"ה יש לשלול מתוך קיומיהו ;

ואומר צידות' דהקונה כלים לו ולביתו מברך הטוב והמטיב . הטוב ס' רכ"ג כ"כ מהסמ"ק . ובשם סידות' כ' דמיהו לו צמתנה מברך הטוב והמטיב . וכן הוא צידות' פ' הרואה ס' ג' . ובמלמס לקיים כלים לו ולביתו מברך הטוב והמטיב . וכן כל דבר המתחדש שנה בשנה . אבל דבר שאינו מתחדש אפילו ימים רבים שלא אכל אינו מברך ; שמע שמת לו טת ויורשו . בתחלה מברך ברוך דיון האמת . ולבסוף אם יש לו אחים הטוב והמטיב ואם שהחינו ; הרוואה כושים והמשונים בצורת פניהם או סומין וקטועין ופוכה שחין שגולדו כך כבעי אמן מברך ברוך משנה בריות . ואם לאחר שגולדו מברך דיון האמת ; היורד לנגות כיומי ניסן וראה אילנות וניצוצין עולין אומר בא"י אלהינו סלך העולם שלא חיסר בעולמו וברא בו בריות טובות ואילנות טובות ליהנות מהן בני אדם ; על תרומות שנשבו ביעם ועל הברקים ועל הרעמים מברך בא"י אמ"ה שכחו ונבחרתו ואלו עולם . במזמספים דחינו שזוהר בתנים מברך על כל פעם ופעם אבל כשאין מוספים לא ; הרוואה קשת בענן אומר רבינו יצחק שמברך בא"י אמ"ה האל הנאמן כבדויו וקיים במאמרו ובשבעתו וזכר הברית וכן פירש רבינו יהודה ; הרוואה קברי ישראל אומר ברוך אשר יצר אתכם ברין וכלכל אתכם בהמים ולקח אתכם ברין והוא עתיד לללות עפר מכן עיניכם ולהחיותכם ברין ויודע מספר כולכם בא"י מחיה המתים . הנכנס לבית המרחץ אומר ירמ"א שתכניסני לשלום ותציילני מזה ומכייצא בזה לעתיד לבא . יצא אומר מודה אני לפניך י"א שהוציאני והציילני מזה האור ; הנכנס לחקו דם אומר ירמ"א שיהא עסק זה לי לרפואה שומר כי רופא הנם אתה כרוך אתה ה' רופא הנם . הקוי דם אומר ברוך רופא הנם ; הנכנס לטרך אומר ירמ"א שתציילני מברך הזה לשלום נכנס אומר מודה אני לפניך ה' אלהי שהכנסתני לשלום בקש לצאת אומר ירמ"א שתציילני מברך הזה לשלום יצא אומר מודה אני לפניך ה' אלהי שתוציאני לשלום וכשם שהוצאתני כן תוליכני לשלום ;

הסריח

ע והמנייה בנגיד עממן שהן מוגמרין אין מברכין עליהן . כ"כ הרמב"ם פ"ג מברכות הל' ח' ומביא לפי הל' שהם עיקר צדקה אלא ריח בלא עיקר והל"מ הביא ק' הטור דמה בך שאל' עיקר כיון שעל"פ והנה ראוי לכרך עליו ע"ש . והל"מ דודאי חף אהנה מריח הנגדים המוגמרין מ"מ מחכמה דקל"ט ריחו מריח עיקר הנכנס ולא תקצי רק עמך ללא יבדך גם אהנה קל"ט דריח בלא עיקר . וזהו י"ג לומר עמ"ש הרמב"ן בחידושו הנקרא אורח נחמד פ"ח דברכות שלא תיקנו דברה כהנאות שאינן נכנסין לגוף כרחוק מים קדים וחמין ב' אלא בדברים הנכנסין לגוף והגוף נכנס מהן כגון חכילה ושת"י וריח נמי דבר הנכנס לגוף וסודו הוא וכחילה ושת"י דמי כו' ע"ש . והל"מ שפיר י"ל דע"כ לא השיב ריח כחילה ושת"י אלא במריח משכן המריח הנכנס עיקר המריח הנכנס אלא ממה שקלט ריח הנכנס בו אינו כחילה ושת"י הנכנס לגוף אלא כהנאה דרחילה דאינו נכנס לגוף דאינו מברך . וע"פ סברת הרמב"ן הנזכר ה' ל"ל בה"ל דבינה דכ"כ ע"כ בה"ל דל"ג מתיקין את המוגמר ביו"ט וחכמים אורסין משום דאינו שזה לכל נפש אלא למפונקים . ובדאי מודה ר"ג דאינו שזה לכל נפש אלא דלש"ה מתיר [דל"ג סברת דיתירוקן במציאות אם הוא שזה לכל נפש] . ועם דכ"ה ע"כ בה"ל לא יחס חרס חמין לרגליו כו' וב"ה מתירין יע"ש בתום' לכל גופי מורה דאסור לדבר כשהו לכל נפש בעי' [וע"ש בה"ל לרגליו משום צ"ה נקט] . ולא מלינו

ע המריח דבר שהוא ספק לו אם הוא מין עץ שיברך עליו בורא עצי בשמים או אם הוא מין עשב שיברך בורא עשבי בשמים סברך בורא מיני בשמים . ואם דבר הראוי לאכילה סברך שנתן ריח טוב בפירות . והמריח בשמי עב"ש ושל נשים האמורות ושל סת ושר בית הכסא והנוגמר שמעשנין בו את הכלים (עט) והמריח בנגידים עצמן שהן מוגמרין אין מברכין עליהן :

פ מסק ריא"ז לשיטת רש"י ז"ל דהויא שהיו מסוכים בסעודה אנשים הרבה (פ) וכן אחד יושב לבדו אין אחר יוצא בברכת המוציא בברכות של הכירו אע"פ דאיכותן שומע ומשמע שצריך שיהיו קבועים יהדיו לאכילתם ולפי' רבינו חננאל אינו כן :

פ (פ) הובא שהיו בני הבורה מסוכין על השולחן ונטלו ידיהן והביאו לפניהן יין אחד סברך לכולן :

פ כתב רבינו אבי העזרי יש נוהגין שכל כוס ששתו בסני כחיוקין אותו פטם ואין מברכין עליו ברכת המזון . וכן ה' נוהג רבינו אליעזר סמיך ובבית רבינו אבא סרי ראייתו שלא ה' שופכו לחוץ אלא ה' מוסף עליו מעט יין או מים . וכן נוהגים בכל ארץ אשכנז והנהיגו שלנו עיקר עכ"ל ז"ל . (פב) וראייתו מן הירד' דס"פ שלשה שאכלו :

פ כתב בעל הג' מי שרוצה לזמן ואחד מהן רוצה לאכול עוד סאחר שהתחילו יחד מוטבין השנים והאחד יפסוק עד שיברך עד הון . ולאחר שיסיים זה שפסק אחר למקום שפסק רוצה לומר נודה לך לפרשי' ולפי' התוספות חזרו לראש (פג) ונראה לי דהיינו דוקא היכא שלא אכל פת אחריו כן אכל אכל נראה שצריך להתחיל הכל . והלכתא גדול סברך אע"פ דאתא לבסוף והוא שלא נטרו הראשונים סעודתן שאם היו מביאין לפניהם מיני מעדנים היו עדיין אוכלים מצטורף ואי לא לא . ורבינו יצחק היה אומר לנשים שלא לברך כלל שיוצאות בימים שלנו . והר"ף אומר שיותר טוב שיוברכו לעצמן

ההסופר אומר וענין דליתא צדקה דל"מי מי שה' עבד או אשה או קטן מקרין אותו עונס אחתינס צה שכן לומרין . ומזה דהם אין מחוייבין בדבר ע"ש . וה"ל אינם צדיעבד . ויז קפידא בדקתמו" צמיסה סופרים גם הבור לא יאה יואל זולת כשקרא אחיו בדקתמו" . א"ל דכריעבד מהני גם צמיסה סופרים ולכן לא כתיבתיכו לבדו לקרות אחר הסופר ויואל צמיעתו וע"ש בחידושי הרשב"א בדברות דמ"ס ז"ל :

פ היכא הו' בני חבורה מחסכו' . כדי' ע"ח כהו רבינו דעתה סתום' חולת פח ל"מ הכיפה ע"ש . והכח כתב דעתו ועב"י סו' ר"ג :

פ והליתו מן הירושלמי . דס"פ שלשה שאכלו . הירושלמי כותב בראש' פרק אל' דברים כ"ה ז' הא דר' יונה עמיס כח' ומתקין ל' וזהו הראש' דיש לומר דה' עוטוס כוס דקידוש כלי אחר ומזוני למחר להשלימו לכשיעור עכ"ד . והל"ל חף דענין זה אחר בנמרה שס דף ל"ב דל"ה להיחס דלביית

דמי' רבינו ר"ג חף עטונה כוס מדתקן בל' להס יין לאחר הנוזן אם אין שם אלא אותו כוס בש"א מברך על היין ולא"כ מברך על המזון וקאמר דמברך עליו ועמיס ל' ומתני' וה' שפיקו עטמו פתמו ומשני דעמיס ל' ביד' ט' ע"ש . ולבארנה הקפי למש"ה הסום' בל"ט ע"כ ב"ה והלכתא דל"ג דברך צדקה המוילת קודם שמתקן דהו' היחס הדעת בין הברכה לאכילה ע"ש . והל"מ כ"ה הו' הפסק בין ברכה לעשימה כשיעטוס זידים או כוס אחר כמ"ס הראש' . דדוקק לומר דהו'

הפסק מועט יותר משס . דמי לא עסקין החס כסנין חד וכך קטן חופ"ה חשיב הפסק . אך ככר כהנאו לעיל סו' ע"ג מהפ"י דאינו הפסק גמור כיון דהוא לאורן סעודה חף לכתחילה אין לעשות כן ע"ש . והל"מ כה"ל דל"ג לו אלא כוס אחד לא קדימין על הפסק כזה שהוא לאורן סתמי' והא עדיף לב"ש שיברך מתחילה ד"ל גם לס"ד דש"ס שלנו כעין דלמך בירוש' שס הל' ח' לב"ש דחשע שיברך לברכת פרי הגפן שהיא קטנה לאחר ברהמ"י . אמנס ציורשמי ס"פ שלשה שחלו דר' יגיה עמיס כסא ומתקין ל' . ומשמע להו דגם לכתחילה עבד כן חף בהפסק ל' למלוא כוס אחר וכמ"ס במאמר מרדכי ס"ס קפ"ב דמגשון ס"ע משמע דהוספת מים או יין הו' כחיו פגוס כלל חפ"י בלא במקום דוחק להשיב כוס אחר ע"ש . והל"מ אס"ד דמיידי כשיעטוס זידים או כוס אחר אין לעשות כן לכתחילה משום הפסק בין ברכה לשתי' כמו דחשיב' ליה שלא יחזור הככר בין ברכה לאכילה :

פ וי"ל דהיינו דוקא היכא שכל אכל פת אח"כ בו' . ועל"ק דכא לרש"י אס על איכילו דמתחילה שדוקבע בני' איפסק דחזר לחקוס שפסק כ"ס על איכילו דלח"כ דהו' ככאר יחיד דלגיבי' שאר יחיד מתחיל מודה ע' ברכות דמ"י . ובהסום' אושכא הל"ל דדוקא בצלל פת אח"כ חזור לראש ובלא אכל אח"כ פת ח"ל' להזור לראש אלא לברכה הארץ ובמ"ס כן כטור סו' ר' וע"ס כ"ה :

דיחוקק ר"ג בזה להחיר גם לכל גופו ולסברת הרמב"ן י"ל דרק מאז דיוקד דמי לאוכל נפש שרי חף בצינו שזה לכל נפש כהא דמוגמר דחשיב וכנס לגוף משא"כ ברחילה היכא דאינו שזה לכל נפש אסור לבי"ע . אך תמתי דכדיא מנודר בברכות דמ"ג דריח חשיב דבר שהטבחה נהיח ממנו ואין הגוף והנה ממנו :

ואס נכנס לגוף וסודו חף לא נכנס הגוף ממנו גם להרמב"ן דריח כחילה ושת"י דמי יחסר ביום הסום להריח . וע' בהל"מ פ"ה ר"ט וז"ל ע"ג :

פ וב"א יושב לבדו חף אחד יואל בברכה המוילת בברכות של חבירו . ד' רבינו הובא בנז"א סו' קפ"ו ס"ק כ"ה דמוכה דגם צדיעבד לא יאל וכתחשתע מח' הרשב"א ספק' מדקו"ל שפע ולא ענה יאל . ומשמע דלפי' צדיעבד לא יאל וכמ"ס במחית השקל יואל צדיעבד משמע ע"ש . והנה בשאל"א סו' ו' כ' דלכתחילה שומע כעונה וחל' לקרות בפיו חופ"י לכתחילה כשיעוה סגי דפי חבירו כפיו דמי ע"ש . והל"מ י"ל דק' הרשב"א הו' על לכתחילה [ופ' בנ"ח בברכות דמ"ו ע"כ ד"ה תיגח' . ובמ"ס המג"א בך' הרשב"א ד"ל כדליתא בירוש' דהוילת מכלל זה ברכה ממזון וס"ה המוילת וע"ש במחית השקל ולעג"ד דגם ברהמ"ז יואל צדיעבד דהרי כחמד כופר וחמד כור סופר מברך ובור יואל כדליתא בברכות דמ"ס ע"כ . ופי צמיסה סופרים גם צדיעבד אינו יואל בברכה חבירו . גם הבור לא יאה יואל בברכה הסופר דהא ל' תקתה כשיעוה אחר הסופר מה

שאיין מוזנין ומחפליין בקטן עד שיבא ש"ס. במשכנות יעקב חלח' סו' ס"ט סק' עמ"ס הרמ"ב פ"ו דברכות מרב האו גאון דקטן מלטרף לעשר. דבחי' רבכ"א סק' כ' מרב האו גאון דליתו מלטרף ע"ש. וסג"ל למ"ש בכור הדורות בסדר הגאונים לרש"ג רב האו גאון

כ"י דמר רב נחמן גאון מלך בסורא י' שנים מן ד"א הרב"ט עד תרמ"ט... וסג' נלחו דפין הלן רב האו גאון בן רב שרידא גאון כ"י שנת ד"א תתנ"ז ע"ש. ומבואר דמרי רב האו גאון סו' ואל"כ י"ל דרס"ג שחזיר הרמ"ב [וכ"כ רבי' ע"ס] ותהיביר הרבכ"א תרי ימינו:

פד ג' פעמים ויבטו: כו' זה דלה המבואר בש"ע סו' קס"ה סס"א וע"ש כנגמ"א: **פה** ודוקא המבדק יודים מזהמות פסולת לברכה. לכאורה ק' לפי"ז כהא לחולין דפ"ו דלמר רבי לזדוקי כוכ של כרכס אחס שופס או מ' ויבטו אחס סוכל. והג"ל ל' זכוכים מאוס ככרכס שגל מים לתרוים שגל המבדק כרהמ"ו לבדק. זולת דיימא ללא ה' כסעודתו דבר לח שמתדק כידים. גם לה"מ דדבר מוהס מוקרי כ"ד שאינו קרב לגבי מוזה. והכי לא פסק מעל שולחן חרות וקשויה ולגון כדליתא כע"ז דר"א. וחסו לינו קרב למבח. וכדלוי נעלו מים חתוים. וכתוב' גס בחולין הקט' מברכה כפס"ג שלאחר כרכמ"ו ותי' דסכר כמ"ד דל"א לבדק לחסא דכרכמ"א. אבל קרייתיו הקט' דמים לתרוים לית ליתול קודם כרהמ"מ וכמ"ס רבינו דכ"מ ככרכס. וכוא כרהמ"ב ע"א חוק' לנע"ו כרכס ואל"כ כרכס מים לתרוים שיב' לברכה המון. וע"י נשעוה יעקב כרהמ" סו' ק"ל ודוק:

פז כדחגן פ"ק דשבת כש"א חין שרוין כו' וזיה הלל מתירין. לכאורה י"ל כעין שכ' הרמ"ב רש"ק דשבת כהא דלמר הש"ס כהא דרישא פטור ומותר היינו מלך איסור שבת חף דלסוכה מבוטא לפי עור לא חסן מבוטל לא איירי מזה ע"ש. הכי נמי יז לומר כהא הלל מתירין מלך איסור שבת דלית להו כביח שחלו איסור שמיחא כלים. ומלך איסור דערב שבת לא איירי וע"כ דריח"ז דל"ש למיחוי מותר כל ש"ס חיו איסור וכדמשמע כשבת ד' ג' ע"א כהר"ה כהא:

פח דקבלה נעטות סו' קבלה. וכו' הרמ"ז דא"ג דמכת הגמ' לא משמע הכי כו'. והוא מברכות דכ"ז ע"ב. ועמ"ס ככ"י סו' רס"ג דמשמע דס"ל דענינא קבלה שבת נעטות ע"י הדלקת גר שהוא מעשה מקבלה בתפילה ועמ"ס ע"ז כדליה. ולי מראה חילוק אחר דסדלקת גר אינו מוכיח ל"כ מטעם וז על טעמות דהא מפלג המנהג אש ריוה לקבל עליו הסבת הכרות כידו כמבואר כרהמ"א סו' רס"א סוף סעי' ג' ויזון דיש מקום לזה לכתיבה שלא נעטות חו קבלה חף שהוא עשה זה ע"י עניית דמאן מפיס כשנעטות ה' כיון דיש מקום לזה לכתיבה שלא נעטות. וגם י"ל דמספיקא חמיס לקבלה חף כשהתברר שטעם והוא

לעצמן: וט' שאכלו רגן וא' אבל ירק יש ואמרים שמצטרף ויש אמרים שאינו מצטרף. והגבס על המברכים ושמע נברך שאכלנו יאמר ברוך ומבורך שמו תמיר עולם ועד. ואם הם י' יאמר ברוך הוא אלהינו. ואם בא בשעה שהמוזנין עונין ברוך שאכלנו משלו הוא יענה אחריהם אמן. ורבינו יהודה כתב בשם רבינו יצחק דמברכין ברכת אבליים אף שלא בי': גם פסק רבינו יצחק שאין מוזנין ומחפליין בקטן עד שיבוא שתי שערות ואמ' יש חומס כידו: ור"ת ורבינו יצחק לא היו מברכין על המים תוך הסעודה כלל: וכל הברכות כולן אע"פ שיצא מוציא חוץ בברכת הלחם היחין ואותה של קדוש ושעושין בליל פסח כמצה של מצה אע"פ שיצא מוציא אחרים. וכתב רבינו יהודה כי דברים הבאים שלא סחמת הסעודה תוך הסעודה שאין דרך ללפת בו את הפת כגון תאנים וענבים אין מעוניים ברכה לאחר הסעודה קודם ברכת המזון כי אם לפניחם בלבד, והבורות שאוכלות בבית אחד ורואות זו את זו מצטרפין ואם לאי אינו מצטרפין ומוזנין אלו לעצמן ואלו לעצמן ואם יש שם שמש מצרפין: וכן אומר רבינו יצחק בבית התנים אע"פ שאין מברכים אלא במקום חופה אם יש שמש מצרפין והכל נחשב במקום חופה:

פד צריך כח האדם בהצאת ידיים עם כח הכלוי ואין מטבילין ידיים בכלי וצריך לשפוך על ידיו (פד) שלשה פעמים וינבחהם אחר הנטילה וכשטובל יברך על טבילת ידיים או על שטיפת ידיים: **פה** פירש הר' אליעזר ממיין ורבי יצחק בן מלכי צדק שמים אחרונים צריכין ברכה וראייתו היא מדרגתניא והתקדשתם אלו מים ראשינים והייתם קדושים אלו מים אחרונים. ורב יהודאי נאון כתב שאין צריך ברכה מ"מ בן הברייתא משמע דאפי' שלא במקום ככנת מלח צריך לרחוץ משום קדושה ופרישות מוהייתם קדושים. ומצאתי בארזות דאם היו ידיו מוזהמות מברך על הריחת ידיים ואם לאו אינו מברך ושם הברייתא גמי בהכי מיירי כעון שהיו ידיו מוזהמות ומשום הכי צריכות ברכה וכן דעת הראב"ד (פה) ודוקא המבדק ידיים מוזהמות פסולות לברכה אבל שאר המטבילין לא. וד"ס הראב"ד דדבר מוזהם מיקרי כל דבר לח שמתדק ידיים. ויש מפרשים דדבר מוזהם מיקרי כל דבר שאינו קרב לגבי מזבח כדאמר בעלמא בהמה שקרבה לגבי מזבח פסקה וזהמנה. ומצאתי נמי דצריך ליפול קודם ברכת המזון. וכן מוכח בברכות:

פו הרואה לבנה בהרדשה מברך עליה מעומד ובחזון שהוא כמקבל פני שכינה ולכן אין מברכין עליה

בלילי שבתות ויסים פובים דשמא מי' והיו כאילו הלך להקביל הין לתחום. ואם לא בייך עליה יום ראשון ויברך (פו) עד יום יז' בהדש שנתמלא פנימחה:

דיני שבת

פז פסק ריא"ז דהא דאמר בפ' מקום שנחנו לעשות מלאכה בע"ש וי"ט מן המנהג ולמעלה היינו דוקא מלאכה קבועה שאסור לקבוע עצמו לחשכתר למלאכה משום צרכי שבת אבל מלאכה שהיא לשינה ואינו קבוע עצמו עלי' היא וראי' שריא (פו) כדתנן פ"ק דשבת בש"א אין שורין ריו וסמנין ומרשינין אלא כדי שישורו טבע"ו ובה' מתירין: **פח** כתב רב שיריא נאון מעשה ה' בימי אבותינו הקדמונים ז"ל פעם אחת ע"ש ה' ויום המעונן ה' וכסבורין העם שהשיבה והדליקו את הנרות וראי' הספיקו להתפלל מנהג עד שנשבה הרוח ונתפזרו העבים וזרחה חמה והי' שרות ביום והתחילו הנרות להכבות ושאלו להכתי הדור ואמרו שאותן שהדליקו הנרות שאסורים להדליק ולעשות עוד מלאכה שכבר קיבלו עליהן את השבת אבל שאר אנשי הבית מותרין להדליק גר אחד אבל באותו שהודלק לשם שבת אסור ליגע בו ולהוסיף עליו שכן ואפי' כהא אסור למלטלו ולגיע בו עד מוצאי שבת. אבל איש אחר מותר להדליק גר אחר. משמע מהכא (פח) דקבלה בטעות הוי קבלה. וכתב ריא"ז דאע"ג דמכת הנמרה לא משמע הכי אין לנו

והוא בעצמו לא מלי לזון על עצמו ולומר דרך מחמת הטעות קבל ולא ה' מקבל בשביל ספק כיון דלזון עס דמודר איסור בקבלה זו מחמת הספק. אבל כדלן דהגמ' דלביי הדין לר"ד לכברויי סלי לאחד שהתפלל של שבת בע"מ מחמת ספק ששהיה ועי' בפ"י רש"י. וזבין שפטר

השקפה מסתמא קרא ק"ש קודם כדי להסמך גאולה לתפילה בערביה ועי' בר' יונה עס דרב אלי של שבת עברך שבת קודם קדושת הסתמא ולאחר יליאת הסוככים קורא ק"ש בעונתה ומשום כדי לקבל שבת מבעוד יום לא ה' חושש לסמיכת גאולה לתפלה ע"כ וזה לשון ב"ר ר"ד ש"י בעטעו שפטר ששהיה. וה"כ מה שגרא ק"ש מוכיח שקבלתו בתפילה ה' בעטות ולכן הוטר במלכא. ובעיקר סברה הגאונים דקבלה בעטות הו' קבלה. דלכאורה יפלא מה בכ"מ?

לנו כה להלוק על דברי הקדמונים ולמדנו שהדלקת הנר היא קבלת שבת :

פסק הר' אליעזר מפיין (פט) דאין עושין פתילה קנבוס דתנן כל היוצא מן העץ אין מדליקין בו אלא פשתן. ושל צמר אע"פ שיוצא מן העץ לא יפסל ממינע יוצא מן העץ דלא מיקרי יוצא מן העץ אלא נקלה מן העץ הנדל מן העץ לא הוצרך לשנותו ולא בלכש ולא בפחיתת האירן דתרווייהו הני גדלין מן העץ גינהו אלא יוצא מן העץ פירושו נקלה מן העץ ורבותינו פירשו יוצא מן העץ קנבוס וצמר גפן ואינו נראה לי :

צ (צ) יש אוסרין לצאת בלילי שבת בטלית ואפילו מצינצית ר"ל דלילה לאו זמן ציצית הוא : **צ**א התיר הר"א מפיין לגשים לצאת בשבת בחכשימין כי השוכות הן ואמר בשבת דאשה חשובה לא שלפא וסחוי אליבא דכ"ע. וגם יש פעם אחר להתירו (ב"א) כפסק ר"ת בר"י עניני בר' ששון דלא אמר תכשיט נשים אלא ברה"ר. והר"י ברוך אוסר דאפילו סתני דאמר להו בכרמלית וחצר דוקא בימיהן דאית להו רה"ר נמורה. אבל לדידן דלית לן אלא כרמלית לית למיסר מידי דהוא נופא גמורה וכו' :

צב הורח ר"ת הר"י יוסף לחיבר ולמי שנבחוצו גידי רגליו לילך בשבת במקלות ובספסלין שבידיו לסמוך בהן (צב) אבל זקנים המתנגעים וכן סומא אמור לילך במקל :

צג נהנו נשי רבותינו שבריונים לצאת במפתחות של כסף רה"ר וחולות אותן על ציאריהן כחוש וסוגרת בהן התיבה ואין מוחה בידם מיהו ריא"ו אסור וריאיתו מן הירושלמי המשמע דכל דבר שאינו תכשיט אע"פ שעשוי לשם תכשיט אסור. דאמר התם ר"נ ברבי ה' סמילי בתוך חצירו בשבת ובמפתח של זהב ונערו בו חביריו. ובעל ספר התרומת התיר. וכן הר' אברהם בר' אפרים ופי' דאע"פ דנערו בו חביריו שאני מפתח של זהב שהוא תכשיט גדול (צג) ועוד אדם חשוב שאני :

כתב **צ**ד חזי ודבא. ושם הביא מהמרדכי דמ"ק דיון דרב אחי פליג דלרב וסא דבתיבא הלכה כוותי' ע"ש. והנה נמ"ק רכ"ד ע"ב איתא דרב ר' עניני בר' ששון בו' שמע ר' אחי ואיפקר בו'. ומשמע דזמן אחד ה' עס ר' אחי. וה"כ כמו דהל' בר' אחי נגד רב מעטע דבתיבא הוא ה"נ ה' בר' עניני נגד רב מה"ע :

צה אצל זקנים בו' אסור לילך במקל. עי' פרי"מ בו' ש"א כאלא אכרס ס"ק כ"ו מהלכות הטעם דילמא אחי לאחוי ד"א כיון דאפשר לו לילך קמ"ל בלא מקל אבל משאוי לא הו' דמ"מ יש בו זורק קל"ה ע"ש. ומלאחי בא"י ה' שבת סי' פ"ד סוף אות כ"א ע"כ דלחוס דהו' עשוי בידים. וחסר דלא כהלכות. ועי"מ עובד כסבלן ומוסר עליו כיה"כ דלהלכות אינו איסור תורה ולכ"ז דהו' כנושא בידו. פשיעא דבזוקל שאינו לכבוד [עי' מג"א סי' ש"א ס"ק כ"ו] ובמחצית השקל [עי' אורח חיים סי' ר"ב דמוסר ככשימין מחמת שרין לנו רה"ר ולכ"א למיגור. וה"כ גם במקל לזקן וסומא כהסבלן ומוסר עליו לישטרי ולא נגזר דילמא אחי לאחוי ד"א כדלא גזרינן בתכשיטין השתא דלית לן רה"ר. א"ו דהו' גופא כסומק עליו והולך חשיב משאוי כשלאפשר לו לילך בלא מקל :

צו ועוד אדם חשוב שאני. ועי' למ"ש הכרתי יוסף סי' רנ"ז דבעטנות

שבת עי' ימים בו' נתמורר בה' דניקט שבת עס המועדות ששבת קדושת וקיימא איהוה מתקדשה ע"כ ב"ד בו' ע"ש. ולדבריו י"ל דכלל שבת משום התוספות שבת דמזומן בהאי פרשה והו' בזה כמועדות דע"כ ב"ד. כ"ל בעיטת הגאונים ולגא דברכות :

פת דאין עושין פתילה מקנבוס. בשבת דכ"א איתא דפסול פתילות מפני שהאור ממסכתה בהן. והנה ביו"ד ס"ס ש"ב נתן סימן להכיר בין מוט שפתן לקנבוס דשל פשתן כשמדליק כבה מחר ודקנבוס הולך וטורף ובהאו' פ"י ח"ד סי' ח' ש"א בגמ' בזביןקו ע"ש. ולהניכר מ"ל דביקה זו כשעשה פתילה שפתן וגולה אם האור ממסכתה הוא קנבוס ולא הוא פשתן. אך רבים מסירין להדליק בקנבוס כמבואר בסי' רס"ד. ועמ"ש בתי' הרשב"א בשבת דכ"ו בנתתי דכל הוולא מן העץ :

צז אורסין ללכת בלילי שבת בעליה. הוא מחשו' הר"ף הובא שדברי יוסף ובתורה התייב סי' י"ג והרמב"ם פ"ג מליאת ופי"ט משבת מניח. וכ' ב"רס"ח עס למ"ש דכל שדרך ללכת בזה בחול הו' תכשיט ולא הו' משוי ממולא הא בחול אין איסור ללכת בעליה עס אילנות בלילה וממילא לא הו' משוי ע"ש. והכ"ל למ"ש העור סי' כ"ג בשם הר"י יונה דהא דמותר לילך לבית הספרות בלבוש שיש בו אילנות רק שיהיה להגביעין דוקא בימיהם

צח אורסין ללכת בלילי שבת בעליה. הוא מחשו' הר"ף הובא שדברי יוסף ובתורה התייב סי' י"ג והרמב"ם פ"ג מליאת ופי"ט משבת מניח. וכ' ב"רס"ח עס למ"ש דכל שדרך ללכת בזה בחול הו' תכשיט ולא הו' משוי ממולא הא בחול אין איסור ללכת בעליה עס אילנות בלילה וממילא לא הו' משוי ע"ש. והכ"ל למ"ש העור סי' כ"ג בשם הר"י יונה דהא דמותר לילך לבית הספרות בלבוש שיש בו אילנות רק שיהיה להגביעין דוקא בימיהם

צט ועוד אדם חשוב שאני. ועי' למ"ש הכרתי יוסף סי' רנ"ז דבעטנות

דבשטונת זמן רבנה ד"ח לא חס ר"ג להא דהוא ארס חשבו משום דהתירו פשוט לכ"ע וצנחנות דפ"ו בקיימתי' כו' דאכרו אג"ג דברפואה זו דפלוול וגריד מלא חין חש דישחיק ונ"ע :

צד דלעין זו בלא קריאה מותר לכ"ע. וסר"ח בשבט פ' שאל בביא מר"ג דעיוני נמי אסור

דמתני' בחוספתא כתב שחזח הגורס ודיוקנאות אסור להסתכל בהן בשבת ע"ש. והנה בנמ' שם דקמ"ט ח"ד כתב הסמך תחת דהורה וחתח דיוקנאות אסור לקרותו בשבת כו'. ונרשע במסורת ה"ש'ס תוספתא פ"ח. וזאת לן למיזל ביה לטון הש"ס דנקיע אסור דתורה דמשמע עיני שני :

צו ר"י משמ"י דלביי אמר לטון אסור ובינה מותר. בשבת דק"ח גירסתינו חוקי' משמ"י דלביי ועמ"ש הרמב"ם סו' ק"ג דהכי חיי לכיייחא הכי ולא לחנוק על הכיייחא וקיי"ל בשל סופרים סך אחר המיקל ע"ש. ולכאורס בל"ח'ס כיון דחוקי' משמ"י דלביי אמר הכי ה"ל רביס נגד ר"י בר הביבא למ"ש לעיל סו' ח' וסו' פ"ו מהר"ח דלמורא דלמר מירי בשס אמורא אחר ולא פליג עלי' כותי' ס"ל ע"ש. אך י"ל דזכר קב כמיידי דת"ל בסבדל וטוקל הדעת ולא במאי דתליא בגינסת ונוסח הכיייחא דלחן השומע יידע יתיר ממה ששמע :

צז וסרי אב עמלכה היא כמו שחיטה. כ"כ בל"ח ה' י"ט סו' ש"ח ובהל' שבת סו' ג"ג מהסו"ס בבינה דו"ב ע"ל ד"ה ה"ג ע"ש. ותמהי עמ"ש בשלטי כגנוגו בבינה שס. לטון ריא"ו דהולאה שאין זה אורך כל עיקר כהולאה אכניס וכוונא בהן אע"פ שמוחלת מן הסורס על ידי מתוך אסור מדברי סופרים ע"ש. וזא ליחא דהאמת כמ"ש רבינו להי"ח דדעו כההוא סופר. ומנ' רבינו נר"ה דלביי"ף ורמב"ם דהולאה מותרת ביו"ט אף כשאניס אורך מזהו חוץ מאכניס [ונמ"ש ה"ב' סו' תקי"ח דבאכניס מדרבנן אסור] גם ע"י ישראל מותר הולאה בשביל עיני' ואף מדרבנן. ובבבבי יוסף סו' תקי"ח הביא ק' מההיק"ס עמ"ש המחבר דאסור לישראל להוליא בשביל עיני'ס. דזהו כההוא עמ"ש המחבר פסק כהרמב"ם וכתב דביד אהרן ח' דהא ה"ב' כתב דלכ"ע אסור מדרבנן ע"ש. והל"ל דלפטר השווא ד' רבינו ע"ס ד' המחבר דאז דמשמע מרביוו להרמב"ם מותר ע"י ישראל מיירי בגנוגו דהיתיר ע"י עיני'ס לריא"ו ביש דוחק ור"ש ואלכ"ר דהמחבר יודע ליה ומהחבר מיירי באינו דוחק ור"ש בזה אסור מדרבנן. ובי"ש"ס פ"ק דבינה סו' ג' כ' ובהגמ"י הביא מה"ח' דלשאלו לטוני ע"י כתיב ביו"ט שרי ואינו יודע למה למאי דק"ל דמה שאסור לעשות לישראל אסור לומר לעיני'ס לעשותו אפי' בחסורו דרבנן כ"ס חלסיורי דלחוייחא לפי מה שפי' ע"ש. והנה בל"ח ה' שבת סו' ג"ג מסיק בהיתיר לדין דל"ל ר"ס דלחוייחא. וז"ל הו' שבות דשבות ומבואר בסו' ש"ז סעי' ה' דמותר במקום מזהו או לאורך הרבה ועי' בב"י סו' ש"ז סעי' ז' מוסכס מהגמ"י ורמנ"ס ורמב"ם. ור"כ מפני ד"ש לא גרע מה דבאמת עלא מפני ד"ש אפשר דאסור גם ע"י עיני'ס :

צח דמכבה ל"ה אלא לעשות פסח לר"ס ואפי' כו' ולכאורה י"ס לרעות וזאי' סח"ע דשבת דקכ"א כר"י דמחייב במעלה שאלג"ג

צד כתב בעל ספר התרומה דמותר לאיש שריחו רע לצאת בפלפל בפיו בשבת (צד) ופי' ריא"ו דנותנו אפי' בשבת וחר' אברהם בר' אפרים פירש דוקא אם נתנו מערב שבת ואי לא לא :

צה פסק הר"י ברוך מריגונושבורק שאם הביא העיני'ס כתב לישראל בשבת אסור הישראל לקרות בו וכן פי' רש"י וטעמא שמא יקרא בשמרי הדיוטות ורבינו אבי העזרי מתיר וכן בתוספות. וי"א (צה) דלעין בו בלא קריאה מותר לכלוי' ולמא. והנ"ס מותר לטלטלו בשבת שראוי לגורד מסנא ולכות נ"ס. והוא הר"ן לכל הקלפים הראויין לצור על פי צלוחיתו לבד המוקצה לכתיבה :

צו כתב הרבי אליעזר סמין שלא ימלא אדם בשר ואוכלין בשבת וי"ש אם אינו צורך וי"ס דהניא בפ"ק דביצה אין מולחין את החלבים ובפ' ה' שרצים אין מולחין צנון וביצה בשבת (צו) רב יהודה משמ"י דאביי אמר צנון אסור וביצה מותר ואע"ג דקיימא לן מלוח הרי הוא כרותח לא מחייב משום מבשל דלא הוי תרודת אור ודוקא מיטלה אב"ה מיטלה ויטבילי שני :

צז פסק ריא"ו דמותר לשלוח לעיני'ס ע"י עיני'ס בשבת וב"ש ביו"ט ע"י הדחק שיש בו משום דרכי שוים. אבל ע"י ישראל אסור ביו"ט דקיי"ל עירוב והוצאה ליו"ט (צז) והרי א"ב מלאכה היא כמו שחיטה אפייה וכישול (צז) לעשות בשביל העיני'ס. ורב אלפס והר"ם במז"ל פסקו דדוקא לעירובי' החוסין צריך לערב ביו"ט אבל עירוב הוצאה לא ופסק דהוצאה מותרת ביו"ט אף כשאניס צורך מצוה חוץ מאכניס וכיוצא בהם. ויו"ט פסקו דרינו בשבת והוצאה :

צח הא דאמרי אמירה לעיני'ס שבות ל"ש איסורא דאורייתא ול"ש באיסורא דרבנן דהא כיבוי רא אסור בלא סדרבנן (צה) דמכבה לא הוי אלא לעשות פסח

סו' פ"ד אות י"ז משום דללו לרפואה עבדו [רק להעביר ריח הפה ואינו כנגיד מלא דהוא לרפואה] ע"ש. ובשבת דס"ד ע"ב כהור"ה וכלבד שלא חתן לכתפואה פ' ה' פורס גזירה משום שחיק סממנים. וברדו' יחודו מההרמב"ק ה' דמזכר מהסוספתא דלעבד ריח הפה ל"ח רפואה ע"ש. והנה א"ס כו' פורס לא על פלפל קאי רק אגריד מלא. לק"מ אך מהסוס' שם ס' אכל בפלפלין ובגילגל' ג"ש מירוח שמע דידעו דהר"פ גם הפלפל קאי. ובקושיות מהסוס' שם לר"פ דל"כ כשפ"ל אמאי לא החזיר הא החזרת רעיי' נאכר משום שמא ימרח ול"ש בפלפל וגריד מלא ע"ש. הנה ברש"י בבינה ד"ח ע"ב מפרש איסור החזרת רעיי' משום שחיק סממנים כמ"ש הסו"י פ"ו דעירובין עמ"ש ר"ג. וז"ל ג"כ כר"פ יפרש כן. ומלבד זה ל"ל להר"פ ד"ל דמנו דלחור כל רפואות אף ברפואה דלא שייך בה שחיק סממנים כמו לרחן כניס הרעים שנים הגדול עי' סו' שפ"ח כמ"ד. וע"כ שא"ס יסידו רפואה כזו יעשו גם רפואה עמ"י כממנה ויבאו לשחיק ואינו כנגיד לגזירה [והא דשם בגמ"א ס"ק מ"ג כשכתב לשחיקא לטון יודע ורגילו בשמן שמתיר וכו' מהסו"ג משום שדכניס אלו חין עושין בסממנים. ז"ל דש"ה דידעו שזאי' חין רפואה בסממנים אכל בהא דלרחון כניס הרעים אפשר דיש לחלו' זה עוד רפואה בסממנים ודוק] וז"ל כהא דגזרו על פלפל וגריד מלא משום שחיק סממנים ע"כ דיש עוד רפואה לזה גם בסממנים. וז"ל יש לאסור החזרת הפלפל וגריד מלא אף ללא שייך כבו' מירוח משום דל"ס נתייר בזה ההחזרה יבוא להתייר ההחזרה כשידפח חולי ע"י סממנים וברעיי'

מהג'א פרק מי שמת [שכ"ב בשם ר' שמחה]. ועמ'ש'ט ע"ש. ויודעו שכל נפשותיו נגד המג'א ולא הביאו כלל. צפרמ"ג כל פקוח נפש שרי אף בדי"ח כ"ט צמירי לרצון ע"ש. ובפרמ"ג ע"כ 'אכל הרמב"ם ור"ן ורשב"א כתבו שבת דחוי' ועשמו מדבריו דכתיב אשכנז ע"י כותי שרי גס ע"י ישראל ואף מכל משכו וציו שאלח"ט אסור מה"ט ע"ש. וכוונתו נראה כשיצטרך לחילול שבת לאוריה"א. והנה דעת הרמב"ם פ"ח

מזכי' הובא בח"ס הח"ה סי' קמ"ה דלון קוין משכ"מ בשבת רק בשכ"ז קוין מקוין להפסיק דעתו אבל כשאר"ך קוין שבת וכו' הח"ס ה"א דעתו אלא שבת לשכ"מ אלא דיבורא בעלמא אע"פ שמואל מקנה מ"מ אינו ניכר צ"כ ועוד ליהוי דעבד אסורא להפסיק דעתו עליוו דאלא אחרים לא יעשו אסורא דקוין עבורו כו' ע"ש. ומשמע דס"ל דאף דגס כשאר"ך קוין שייך פירוף הדעת בשכ"ז אע"פ שיש אסור לקנות בשכ"ו. וע"כ דס"ל דהפסק דעת החולה אינו בכלל פקוח נפש דלא ניזון כהעדרו ולא ככריח אחרו כשפסיק דעתו ואינו רק נחת רוח לחולה בנפ"ו. וע"כ דברייתא והג"ל דהוכיח הרמב"ם ז"ע מיומא דפ"ג בהא דמי שתשמו ככד שוטא אין מאליקין ארומא מחל' ככד עלו ור' מתיא בן חרש מתיא וכו' הרמב"ם בפ' הנטעה דלון ה' כר' מתיא צ"ח דחכמים סוברים דלון עובדים על המלוא אלא כדברי' המרפאין כעובד והוא דבר אמיתי והולאו מעשה והסיון הקדוש לאמת ובדברים שמרפאים כסגולתן אסור דהם חלש אינו מולך הדעת והסיון

קד יש אומר דהא דאמרינן בסמוך דרוחה את השבת היינו דברים שאם לא יעשה אותם יבא לקלקול גדול כגון אם היתה צריכה לנר הכרתה שדלקת לה וכו'. אבל מדברים שאין בהם צורך הרבה אין מחללין את השבת (קד) ויש שמתירין גרואין סדרי האסורים;

קה יש אומר שאסור לשהות תרנולות לחולה בשבת אפי' ביש בו סכנה אלא מוטב להאבילו נבילה שהוא אסור לאו מלחלל שבת שהוא אסור סקילה. ורבינו יצחק ברבי אברהם ו"ל התיר (קח) ויותר נאות להאבילו שחושה מנכילה מכמה מעמים היא שאם היה הדבר נודע לחולה ה' נמנע מלאכול ויבא לירי סכנה ועוד כיון ששבת הותרה אצלו וכל הזריז הריו זה משוּבָּה. אם כן יותר טוב הוא להאבילו שחושה בהיתר מהלאבילו באיסור אע"פ שהוא אסור לאו דהא אעכ"פ שאין הקב"ה סביא תקלה באבילת איסור ומביא תקלה על ידן באיסור סקילה כגון ר' ישמעאל שקרא והטה. וכן השהות הלולה בשבת מותר לבריא באומצא משמע כמו שכתבתי כך השיב ריב"א:

קי פסק ריא"ו שאין אדם רשאי להשכיר בחמתו לעבדים (קי) אפי' ברביעי ובהמישי אם לא על מנת שיחזירוהו לו קודם השבת וכן פ' רשב"ם. ואמר ריא"ו בשם רבו דאם אטר לו בהמתו קנויה לך מותר. וסמיהו בה"ז אפי' בה"ג אין נכון להתיר מירו להשכיר לעבד' ה' פינדק וחצר וספינה כתב הר' ברוך מארץ יון בשם רב האי גאון ז"ל דמותר בר מרחץ הנקרא על שם ישראל דוקא;

קכ הא דאמרינן ובעבדים עד שישבור משמע מפרש"י שצריך לשכור מן העבדים בכל שבת ושבת שפירש כדי שיקשה בעינו ליוח שכר בכל שבת ושבת ויצא משם זהו לשונו משמע שאינו יכול לשכור פעם אחת על שני שבתות וכל שכן פעם אחת על הכל. וה"ג מסתבר דאי יוכל להשכיר פעם אחת על הכל אמאי יצא אלא אין כאן מורה כלל וכן פסק ריא"ו. הואיל וכן ישראל הדר עם העבדים בעל ביתו בחצר אחת אע"פ שנותן לו שכר דירה צריך לשכור ממנו כדי שישא משם ולא ילמד דמעשיו כך פסק רבינו שב"ט (קכ) ואם היו ' עבדים צריך לשכור מכולם כדאמרינן בירושמי; פסק

ובפרט דיש עלה שפיקוניה. ולידנא לין לוח מר' העור:

קכא והא דמי שפיקוניה לשריט מכולם כדאמר' ביבית. והוא פ"ז דעירובין סוף הלכה ג'. ובקרבן עדה שם הק' על הבי' סי' שפ"ז דהוכיח מהג"א והלא מפורש בן בירוש' ע"ש. והג"ל דלכאורה קשה כיון דהוכיח כדי שלא ישראל משם ולא ילמוד ממעשיו דעבד' לא ירוע להשכיר שחוט לבשמים ובמ"ש ר' יונה ר"פ דילמך אף רואה לתת לו חלקו שכתלך מחנה ועכ"ז רואה כפחות מש"פ ובשכירות בוודאי לבשמים מחטין ע"ש. וכיון דדירת עבד' לא שמה דירה לאסור ורק כדי שלא ילמד ממעשיו הדמיון לשכור ולא אסור כהחלט לדור עם עבדים [ועמ"ש ע"כ בהא דסוכין שמסורין] ואל"כ לתם דמיקויה יחד כשי' י' בעה"ב דיכור מכולם. מהיבא דליבא רק אחד דמי לשכור מהאחר. וז"ל משום דברבי' יש יותר חשש לימוד ממעשיו ולכן הליכוסו לשכור מכל אחד ויהא הדחק כפי ערך חששו. והנה בירושמי שם פריך ויבטל העבדים. מר. בו. מהע"ה אפי' משכיר חומר הוא בו. מיכן והי"ך בגזל הוא משהכחש

דעתו אלא שבת לשכ"מ אלא דיבורא בעלמא אע"פ שמואל מקנה מ"מ אינו ניכר צ"כ ועוד ליהוי דעבד אסורא להפסיק דעתו עליוו דאלא אחרים לא יעשו אסורא דקוין עבורו כו' ע"ש. ומשמע דס"ל דאף דגס כשאר"ך קוין שייך פירוף הדעת בשכ"ז אע"פ שיש אסור לקנות בשכ"ו. וע"כ דס"ל דהפסק דעת החולה אינו בכלל פקוח נפש דלא ניזון כהעדרו ולא ככריח אחרו כשפסיק דעתו ואינו רק נחת רוח לחולה בנפ"ו. וע"כ דברייתא והג"ל דהוכיח הרמב"ם ז"ע מיומא דפ"ג בהא דמי שתשמו ככד שוטא אין מאליקין ארומא מחל' ככד עלו ור' מתיא בן חרש מתיא וכו' הרמב"ם בפ' הנטעה דלון ה' כר' מתיא צ"ח דחכמים סוברים דלון עובדים על המלוא אלא כדברי' המרפאין כעובד והוא דבר אמיתי והולאו מעשה והסיון הקדוש לאמת ובדברים שמרפאים כסגולתן אסור דהם חלש אינו מולך הדעת והסיון

קכב והיא דהוא דהא דאמרינן בסמוך דרוחה את השבת היינו דברים שאם לא יעשה אותם יבא לקלקול גדול כגון אם היתה צריכה לנר הכרתה שדלקת לה וכו'. אבל מדברים שאין בהם צורך הרבה אין מחללין את השבת (קד) ויש שמתירין גרואין סדרי האסורים;

קכג יש אומר שאסור לשהות תרנולות לחולה בשבת אפי' ביש בו סכנה אלא מוטב להאבילו נבילה שהוא אסור לאו מלחלל שבת שהוא אסור סקילה. ורבינו יצחק ברבי אברהם ו"ל התיר (קח) ויותר נאות להאבילו שחושה מנכילה מכמה מעמים היא שאם היה הדבר נודע לחולה ה' נמנע מלאכול ויבא לירי סכנה ועוד כיון ששבת הותרה אצלו וכל הזריז הריו זה משוּבָּה. אם כן יותר טוב הוא להאבילו שחושה בהיתר מהלאבילו באיסור אע"פ שהוא אסור לאו דהא אעכ"פ שאין הקב"ה סביא תקלה באבילת איסור ומביא תקלה על ידן באיסור סקילה כגון ר' ישמעאל שקרא והטה. וכן השהות הלולה בשבת מותר לבריא באומצא משמע כמו שכתבתי כך השיב ריב"א:

קכד פסק ריא"ו שאין אדם רשאי להשכיר בחמתו לעבדים (קכד) אפי' ברביעי ובהמישי אם לא על מנת שיחזירוהו לו קודם השבת וכן פ' רשב"ם. ואמר ריא"ו בשם רבו דאם אטר לו בהמתו קנויה לך מותר. וסמיהו בה"ז אפי' בה"ג אין נכון להתיר מירו להשכיר לעבד' ה' פינדק וחצר וספינה כתב הר' ברוך מארץ יון בשם רב האי גאון ז"ל דמותר בר מרחץ הנקרא על שם ישראל דוקא;

קכה הא דאמרינן ובעבדים עד שישבור משמע מפרש"י שצריך לשכור מן העבדים בכל שבת ושבת שפירש כדי שיקשה בעינו ליוח שכר בכל שבת ושבת ויצא משם זהו לשונו משמע שאינו יכול לשכור פעם אחת על שני שבתות וכל שכן פעם אחת על הכל. וה"ג מסתבר דאי יוכל להשכיר פעם אחת על הכל אמאי יצא אלא אין כאן מורה כלל וכן פסק ריא"ו. הואיל וכן ישראל הדר עם העבדים בעל ביתו בחצר אחת אע"פ שנותן לו שכר דירה צריך לשכור ממנו כדי שישא משם ולא ילמד דמעשיו כך פסק רבינו שב"ט (קכד) ואם היו ' עבדים צריך לשכור מכולם כדאמרינן בירושמי; פסק

ובפרט דיש עלה שפיקוניה. ולידנא לין לוח מר' העור:

קכז והא דמי שפיקוניה לשריט מכולם כדאמר' ביבית. והוא פ"ז דעירובין סוף הלכה ג'. ובקרבן עדה שם הק' על הבי' סי' שפ"ז דהוכיח מהג"א והלא מפורש בן בירוש' ע"ש. והג"ל דלכאורה קשה כיון דהוכיח כדי שלא ישראל משם ולא ילמוד ממעשיו דעבד' לא ירוע להשכיר שחוט לבשמים ובמ"ש ר' יונה ר"פ דילמך אף רואה לתת לו חלקו שכתלך מחנה ועכ"ז רואה כפחות מש"פ ובשכירות בוודאי לבשמים מחטין ע"ש. וכיון דדירת עבד' לא שמה דירה לאסור ורק כדי שלא ילמד ממעשיו הדמיון לשכור ולא אסור כהחלט לדור עם עבדים [ועמ"ש ע"כ בהא דסוכין שמסורין] ואל"כ לתם דמיקויה יחד כשי' י' בעה"ב דיכור מכולם. מהיבא דליבא רק אחד דמי לשכור מהאחר. וז"ל משום דברבי' יש יותר חשש לימוד ממעשיו ולכן הליכוסו לשכור מכל אחד ויהא הדחק כפי ערך חששו. והנה בירושמי שם פריך ויבטל העבדים. מר. בו. מהע"ה אפי' משכיר חומר הוא בו. מיכן והי"ך בגזל הוא משהכחש

דעתו אלא שבת לשכ"מ אלא דיבורא בעלמא אע"פ שמואל מקנה מ"מ אינו ניכר צ"כ ועוד ליהוי דעבד אסורא להפסיק דעתו עליוו דאלא אחרים לא יעשו אסורא דקוין עבורו כו' ע"ש. ומשמע דס"ל דאף דגס כשאר"ך קוין שייך פירוף הדעת בשכ"ז אע"פ שיש אסור לקנות בשכ"ו. וע"כ דס"ל דהפסק דעת החולה אינו בכלל פקוח נפש דלא ניזון כהעדרו ולא ככריח אחרו כשפסיק דעתו ואינו רק נחת רוח לחולה בנפ"ו. וע"כ דברייתא והג"ל דהוכיח הרמב"ם ז"ע מיומא דפ"ג בהא דמי שתשמו ככד שוטא אין מאליקין ארומא מחל' ככד עלו ור' מתיא בן חרש מתיא וכו' הרמב"ם בפ' הנטעה דלון ה' כר' מתיא צ"ח דחכמים סוברים דלון עובדים על המלוא אלא כדברי' המרפאין כעובד והוא דבר אמיתי והולאו מעשה והסיון הקדוש לאמת ובדברים שמרפאים כסגולתן אסור דהם חלש אינו מולך הדעת והסיון

קכח והיא דהוא דהא דאמרינן בסמוך דרוחה את השבת היינו דברים שאם לא יעשה אותם יבא לקלקול גדול כגון אם היתה צריכה לנר הכרתה שדלקת לה וכו'. אבל מדברים שאין בהם צורך הרבה אין מחללין את השבת (קד) ויש שמתירין גרואין סדרי האסורים;

קכט יש אומר שאסור לשהות תרנולות לחולה בשבת אפי' ביש בו סכנה אלא מוטב להאבילו נבילה שהוא אסור לאו מלחלל שבת שהוא אסור סקילה. ורבינו יצחק ברבי אברהם ו"ל התיר (קח) ויותר נאות להאבילו שחושה מנכילה מכמה מעמים היא שאם היה הדבר נודע לחולה ה' נמנע מלאכול ויבא לירי סכנה ועוד כיון ששבת הותרה אצלו וכל הזריז הריו זה משוּבָּה. אם כן יותר טוב הוא להאבילו שחושה בהיתר מהלאבילו באיסור אע"פ שהוא אסור לאו דהא אעכ"פ שאין הקב"ה סביא תקלה באבילת איסור ומביא תקלה על ידן באיסור סקילה כגון ר' ישמעאל שקרא והטה. וכן השהות הלולה בשבת מותר לבריא באומצא משמע כמו שכתבתי כך השיב ריב"א:

קל פסק ריא"ו שאין אדם רשאי להשכיר בחמתו לעבדים (קל) אפי' ברביעי ובהמישי אם לא על מנת שיחזירוהו לו קודם השבת וכן פ' רשב"ם. ואמר ריא"ו בשם רבו דאם אטר לו בהמתו קנויה לך מותר. וסמיהו בה"ז אפי' בה"ג אין נכון להתיר מירו להשכיר לעבד' ה' פינדק וחצר וספינה כתב הר' ברוך מארץ יון בשם רב האי גאון ז"ל דמותר בר מרחץ הנקרא על שם ישראל דוקא;

קלא הא דאמרינן ובעבדים עד שישבור משמע מפרש"י שצריך לשכור מן העבדים בכל שבת ושבת שפירש כדי שיקשה בעינו ליוח שכר בכל שבת ושבת ויצא משם זהו לשונו משמע שאינו יכול לשכור פעם אחת על שני שבתות וכל שכן פעם אחת על הכל. וה"ג מסתבר דאי יוכל להשכיר פעם אחת על הכל אמאי יצא אלא אין כאן מורה כלל וכן פסק ריא"ו. הואיל וכן ישראל הדר עם העבדים בעל ביתו בחצר אחת אע"פ שנותן לו שכר דירה צריך לשכור ממנו כדי שישא משם ולא ילמד דמעשיו כך פסק רבינו שב"ט (קלא) ואם היו ' עבדים צריך לשכור מכולם כדאמרינן בירושמי; פסק

מבטחם [ולא חיסוי] לה פ"ט בק"מ]. ומשמע לית לי להירוש' טעם וכפשי' דמ"ס דילן ר"ט סדר. דבנינו רשות לא יתום לכפשי' [ומי' משועות יעקב סי' פ"ט סק"ד] ומשמע להירושלמי דירת העכו"ם אוסר. וא"כ מהירושלמי אין ראי' דיל' להירוש' לעומת' איל דס"ל דדירה הפס"ס

אוסר ולכן תריך לשכור מבולן וש"ס דילן סני כשישכור מחלף ולזה הוכיח הכ"י מהנ"ל [לשיטתו הרי"ף] ברמ"י גם בכל שנה ושנה תריך לשכור מבולן וזממטעם שכתבנו וז"ע :

קח פסק רבינו חננאל והר"ם במז"ל (קח) דשוכרין מן העכו"ם בשבת ורבינו יצחק ורבינו שב"מ ואורחין ואפי' בפחות משהו פרוטה שוכרין ממנו :

קח הא דשרינן לשכור מאשתו ושכירו ולקיימו (קט) ה"ס בשאין ארין רוצה להשכיר אבל אם הוא רוצה להשכיר אין שוכרין אלא ממנו. וגם היכא דשרינן לשכור מאשתו ה"ס כגון שדר עמהם באותו חצר דאמר עלייהו אברא אם אינו אוסר עלייהו כגון שני הצרות הפתוחים לכבוי או להר"ה ופתח ביניהם שמערבין אם רוצין וזאם אין זו מותר לעצמה חו' מותר לעצמה בהא לא שרינן עד שישכור ממנו במש :

קי פסק ר"ת דב' ענייני חמיטה יש אחת משום ליבוץ והחיה לא שייכא אלא במים דשאר משקין אין בהם ליבוץ שרדיין יש ריחא וחזותא וליבולך ואחת שהיא משום דש כגון סוחט וזים וענבים וכל מה דחויגן דשייך חמיטה בשאר משקין חייגן משום דש ולכן אין חמיטה אסורה בכגון אלא במים דמלבן (קי) אבל דישא לא שייך או אויל לאיבוד והר"ה אליעזר מסיין כתב דאע"ג דשריית בגד כמשקין לא נאסר אלא במים כדארמין בסיון [קי"ג] אפי"ה איסור חמיטה שייך אפי' כגון משקין כדאמר' בפ' במה פוסמין :

קח דשוכרין מן העכו"ם בשבת. כגנדי יטע טעל המדכי פ"ו דעירובין אוח ג' הוכיח מדקדוק לטון הס"ס דשוכרין בשבת אף כשה' אשכ"ל לשכור מע"ט ע"ט. והנה אין לדמות זה לט"ה דסוף שבת דמלך למדרים שלגורך השבת והאיניש לאשכ"ל אף חפ"י מנאי ופשיטא דלפי' ח"ל פנאי. ר"ט לעומת דשכירות חמיר והרא"י דליכא מ"ד דלן שוכרין וס"ס לכ"ע תאלין. ועכ"פ י"ט ללמוד ממס לגד"ד דאם לא כבין בשביל טלמול דשכ"ה זו כגון סמוך למנאי שנה ורוסא לשכור בשביל שנה אחרת ודיחבור לכו"ל עמלמ מקי' דשאלת נדרים ללא הותר

קי א"כ הא דשרינן לשכור מאשתו ושכירו ולקיימו (קט) ה"ס בשאין ארין רוצה להשכיר אבל אם הוא רוצה להשכיר אין שוכרין אלא ממנו. וגם היכא דשרינן לשכור מאשתו ה"ס כגון שדר עמהם באותו חצר דאמר עלייהו אברא אם אינו אוסר עלייהו כגון שני הצרות הפתוחים לכבוי או להר"ה ופתח ביניהם שמערבין אם רוצין וזאם אין זו מותר לעצמה חו' מותר לעצמה בהא לא שרינן עד שישכור ממנו במש :

קח דשוכרין מן העכו"ם בשבת. כגנדי יטע טעל המדכי פ"ו דעירובין אוח ג' הוכיח מדקדוק לטון הס"ס דשוכרין בשבת אף כשה' אשכ"ל לשכור מע"ט ע"ט. והנה אין לדמות זה לט"ה דסוף שבת דמלך למדרים שלגורך השבת והאיניש לאשכ"ל אף חפ"י מנאי ופשיטא דלפי' ח"ל פנאי. ר"ט לעומת דשכירות חמיר והרא"י דליכא מ"ד דלן שוכרין וס"ס לכ"ע תאלין. ועכ"פ י"ט ללמוד ממס לגד"ד דאם לא כבין בשביל טלמול דשכ"ה זו כגון סמוך למנאי שנה ורוסא לשכור בשביל שנה אחרת ודיחבור לכו"ל עמלמ מקי' דשאלת נדרים ללא הותר

קי א"כ הא דשרינן לשכור מאשתו ושכירו ולקיימו (קט) ה"ס בשאין ארין רוצה להשכיר אבל אם הוא רוצה להשכיר אין שוכרין אלא ממנו. וגם היכא דשרינן לשכור מאשתו ה"ס כגון שדר עמהם באותו חצר דאמר עלייהו אברא אם אינו אוסר עלייהו כגון שני הצרות הפתוחים לכבוי או להר"ה ופתח ביניהם שמערבין אם רוצין וזאם אין זו מותר לעצמה חו' מותר לעצמה בהא לא שרינן עד שישכור ממנו במש :

קח דשוכרין מן העכו"ם בשבת. כגנדי יטע טעל המדכי פ"ו דעירובין אוח ג' הוכיח מדקדוק לטון הס"ס דשוכרין בשבת אף כשה' אשכ"ל לשכור מע"ט ע"ט. והנה אין לדמות זה לט"ה דסוף שבת דמלך למדרים שלגורך השבת והאיניש לאשכ"ל אף חפ"י מנאי ופשיטא דלפי' ח"ל פנאי. ר"ט לעומת דשכירות חמיר והרא"י דליכא מ"ד דלן שוכרין וס"ס לכ"ע תאלין. ועכ"פ י"ט ללמוד ממס לגד"ד דאם לא כבין בשביל טלמול דשכ"ה זו כגון סמוך למנאי שנה ורוסא לשכור בשביל שנה אחרת ודיחבור לכו"ל עמלמ מקי' דשאלת נדרים ללא הותר

קי א"כ הא דשרינן לשכור מאשתו ושכירו ולקיימו (קט) ה"ס בשאין ארין רוצה להשכיר אבל אם הוא רוצה להשכיר אין שוכרין אלא ממנו. וגם היכא דשרינן לשכור מאשתו ה"ס כגון שדר עמהם באותו חצר דאמר עלייהו אברא אם אינו אוסר עלייהו כגון שני הצרות הפתוחים לכבוי או להר"ה ופתח ביניהם שמערבין אם רוצין וזאם אין זו מותר לעצמה חו' מותר לעצמה בהא לא שרינן עד שישכור ממנו במש :

קח דשוכרין מן העכו"ם בשבת. כגנדי יטע טעל המדכי פ"ו דעירובין אוח ג' הוכיח מדקדוק לטון הס"ס דשוכרין בשבת אף כשה' אשכ"ל לשכור מע"ט ע"ט. והנה אין לדמות זה לט"ה דסוף שבת דמלך למדרים שלגורך השבת והאיניש לאשכ"ל אף חפ"י מנאי ופשיטא דלפי' ח"ל פנאי. ר"ט לעומת דשכירות חמיר והרא"י דליכא מ"ד דלן שוכרין וס"ס לכ"ע תאלין. ועכ"פ י"ט ללמוד ממס לגד"ד דאם לא כבין בשביל טלמול דשכ"ה זו כגון סמוך למנאי שנה ורוסא לשכור בשביל שנה אחרת ודיחבור לכו"ל עמלמ מקי' דשאלת נדרים ללא הותר

קי א"כ הא דשרינן לשכור מאשתו ושכירו ולקיימו (קט) ה"ס בשאין ארין רוצה להשכיר אבל אם הוא רוצה להשכיר אין שוכרין אלא ממנו. וגם היכא דשרינן לשכור מאשתו ה"ס כגון שדר עמהם באותו חצר דאמר עלייהו אברא אם אינו אוסר עלייהו כגון שני הצרות הפתוחים לכבוי או להר"ה ופתח ביניהם שמערבין אם רוצין וזאם אין זו מותר לעצמה חו' מותר לעצמה בהא לא שרינן עד שישכור ממנו במש :

קח דשוכרין מן העכו"ם בשבת. כגנדי יטע טעל המדכי פ"ו דעירובין אוח ג' הוכיח מדקדוק לטון הס"ס דשוכרין בשבת אף כשה' אשכ"ל לשכור מע"ט ע"ט. והנה אין לדמות זה לט"ה דסוף שבת דמלך למדרים שלגורך השבת והאיניש לאשכ"ל אף חפ"י מנאי ופשיטא דלפי' ח"ל פנאי. ר"ט לעומת דשכירות חמיר והרא"י דליכא מ"ד דלן שוכרין וס"ס לכ"ע תאלין. ועכ"פ י"ט ללמוד ממס לגד"ד דאם לא כבין בשביל טלמול דשכ"ה זו כגון סמוך למנאי שנה ורוסא לשכור בשביל שנה אחרת ודיחבור לכו"ל עמלמ מקי' דשאלת נדרים ללא הותר

קי א"כ הא דשרינן לשכור מאשתו ושכירו ולקיימו (קט) ה"ס בשאין ארין רוצה להשכיר אבל אם הוא רוצה להשכיר אין שוכרין אלא ממנו. וגם היכא דשרינן לשכור מאשתו ה"ס כגון שדר עמהם באותו חצר דאמר עלייהו אברא אם אינו אוסר עלייהו כגון שני הצרות הפתוחים לכבוי או להר"ה ופתח ביניהם שמערבין אם רוצין וזאם אין זו מותר לעצמה חו' מותר לעצמה בהא לא שרינן עד שישכור ממנו במש :

קח דשוכרין מן העכו"ם בשבת. כגנדי יטע טעל המדכי פ"ו דעירובין אוח ג' הוכיח מדקדוק לטון הס"ס דשוכרין בשבת אף כשה' אשכ"ל לשכור מע"ט ע"ט. והנה אין לדמות זה לט"ה דסוף שבת דמלך למדרים שלגורך השבת והאיניש לאשכ"ל אף חפ"י מנאי ופשיטא דלפי' ח"ל פנאי. ר"ט לעומת דשכירות חמיר והרא"י דליכא מ"ד דלן שוכרין וס"ס לכ"ע תאלין. ועכ"פ י"ט ללמוד ממס לגד"ד דאם לא כבין בשביל טלמול דשכ"ה זו כגון סמוך למנאי שנה ורוסא לשכור בשביל שנה אחרת ודיחבור לכו"ל עמלמ מקי' דשאלת נדרים ללא הותר

קי א"כ הא דשרינן לשכור מאשתו ושכירו ולקיימו (קט) ה"ס בשאין ארין רוצה להשכיר אבל אם הוא רוצה להשכיר אין שוכרין אלא ממנו. וגם היכא דשרינן לשכור מאשתו ה"ס כגון שדר עמהם באותו חצר דאמר עלייהו אברא אם אינו אוסר עלייהו כגון שני הצרות הפתוחים לכבוי או להר"ה ופתח ביניהם שמערבין אם רוצין וזאם אין זו מותר לעצמה חו' מותר לעצמה בהא לא שרינן עד שישכור ממנו במש :

קח דשוכרין מן העכו"ם בשבת. כגנדי יטע טעל המדכי פ"ו דעירובין אוח ג' הוכיח מדקדוק לטון הס"ס דשוכרין בשבת אף כשה' אשכ"ל לשכור מע"ט ע"ט. והנה אין לדמות זה לט"ה דסוף שבת דמלך למדרים שלגורך השבת והאיניש לאשכ"ל אף חפ"י מנאי ופשיטא דלפי' ח"ל פנאי. ר"ט לעומת דשכירות חמיר והרא"י דליכא מ"ד דלן שוכרין וס"ס לכ"ע תאלין. ועכ"פ י"ט ללמוד ממס לגד"ד דאם לא כבין בשביל טלמול דשכ"ה זו כגון סמוך למנאי שנה ורוסא לשכור בשביל שנה אחרת ודיחבור לכו"ל עמלמ מקי' דשאלת נדרים ללא הותר

שדרכה להרוג גם שלא במקום זרעים אסור משום חורש. והף שסמ"ג ש כ' שלריך להירג בפרדים כשנחלצין יוכין שלא יפלו מים על העצבים. ומשמע דשלא במקום עשבים שרי. י"ל דקרקע דפרדם אין דרכה ליהרג. ועוד י"ל דרק במשקע מים לזרעים הוא דפליגי על רבה דמחייב משום חורש ממחמת דמרטויי לרע"א וכמס"ס תהום' דרבה סבר דכתר עיקר המלחכה אול' ורבי יוסף סבר אט"ג דעיקר מלאכה דומה לתרומת מחשבת הכסף לאו לרפויי ארעא ובתר מחשבתה אול' ע"ש.

וכ"ז במשקע לזרעים דמחשבת הכסף הוא לנמנוי פירא אבל במשקע מים לקרקע העומדת לחרוש ואינו זרוע ע"כ לובא מחשבת הכסף אחריתא זולת הא לרפויי ארעא וכפי עיקר המלחכ' ופשיטא דכזה כהסחרו בו משום חורש חייב גם לרבי יוסף. דהא לא מוכרח לומר דלר"י אין הספקא מרפה הקרקע דלא יתלוק במליאות דלרעה דמרפס הקרקע. גם לא מסתבר לומר דלר"י אין דרך חריש' בך וכענין לחמיינן בשבת דע"ד ע"כ אין דרך גזירה בך כו' ע"ש. ובפירוט שרזוס' וכן הא"ז ב"מ' כ' דלפוגתה הוא אי אול' בת"י עיקר המלחכה או בתר המחשבת. לפי"ז שלא במקום זרעים דמתאמיס עיקר המלחכה והמטעם פשיטא דחייב כהסחרו בו משום חורש. ועי' בירוש' פ' כלל גדול ה' ב' מהפטר החורק כו' הסוכה' המרכז כו' וכל דבר שהוא להביא קרקע חייב משום חורש. ובהקדמן פדס שס פי' המכבד את הבית. המרכז את הבית נמיס לברכין האבק שלא יעלה. ופירושו תמוס דהא בשדה מיירי ומשום חורש ובבית ליחא משום חורש רק משום בוס ועי' בשבת דל"ט ע"א בפרש"י

דמכבד ומרכז בבית משום בוס ע"ש ועי' באמת מיירי בירוש' בשדה ומשום חורש ולא נלמדך לומר דהיוו' תולע על רב יוסף וגם בירוש' גופ' שם תשיב משקע מים משום חורש. כמ"ס דשלא במקום זרעים לכ"ע חייב במשקע מים משום חורש. וא"כ מוטל אסור לשפוך שם מים בשבת אט"פ שאינו מתכוין להיו פ"ר ואסור מדרבנן משום מלאכה חורש כמו במקום זרעים משום זרע. ובמ"ס רבינו דשחן שגורף סוררס מותר. ראיית בתפלת ישראל בשרד מעמד במלאכה זרוע ש"ל הטענותים דמנינו שאמרו ש"מ"ר טוב לזבל הקרקע ומזבל תולדת חורש כבירוש' פ' כ"ג וז"ל שפסקה הטבע ע"ש. ולי נראה דהף אי הו' חורש שרי והוא עפ"מ"ס ה"ט"ו ס' ש"כ ס"ק י"א לנכך שרי להסחין על של אף שודאי יצומח והיו פ"ר מ"מ לא גזרו בזה שא"א ליהרג דכל הארץ מלאה שלג ע"ש. וס"ג י"ל דרק אי הו' מלמיה ה' אסור על הזרעים כיון דלאפשר להסחין שלא במקום זרעים אבל כיון דליכא משום זרע' ל"ג משום חורש כיון דכל הקרקע כמעט רחוי לתריסיה והא להסחין על שלג דשרי:

לבו ציוס או יומיס. בנשמת אדם ה' שבת ללל י"א ה"א ק' כה"ש דחי הטעם משום קליטה בקרקע הא קי"ל לקליטת כשי' שחי שבתות ע"ש. וה"ל דק' זו מתורבת מנ"ש כה"ס ה"ד ס' רפ"י דע"כ י"ב דנקלו אחר ג' ימים כדמראס המליאות לפיטו

לחוד ובמטעם מים ויין גם לרבה לא חמיינן דשרייתו וזו כיבוס כניין לחוד דמין הסס ומסניין אח היין כסודרין. ובנשמת אדם ה' שבת ללל כ"ב כ' ג"כ ד"ל דאיכא אמוראי דפליגי אדרבה ע"ש. ולכאורה קשה עובדא דכא דכתיב וזכס בגדיו דהף על טבילה נגדים במקום ומובאר כדכא דשרייתו וזו כיבוס דע"כ כזה מתלבן וכו' לשון וזכס על הטבילה במקום לחוד דהא לא מנינו להלריך שפסקי רבנא בניי המקוא. אך א"כ תפיק הא לכ"ע בעור לא חמיינן שרייתו וזו ככוסו כלימחא בזמחא דל"ד ומכונאר כדכדי רבינו והרי כתיב סוף פ' חזריע וסבג כו' או כל כלי עור אשר תכנס וסר מכס סגנע וזכס שנית וסר ומפרש בת"כ סני' לעטרס והרשאוה להסכיד אח נגעו הרי דהף וזכס גם על כלי עור וקדי לטבילה כלי עור כביסה. וע"כ אף דאינו מתלבן כלל ע"י הטבילה קדי ל"כ ככוס מתמת הסרה העומאה ונדמתינו בירמי' ד' ככסי מרעס לנך יושלס. הרי דדרך ככוסו לקרוח ככוס על הסרה ענין רוחני כמו רעה אלכ ועומאה. וא"כ אין רחי' מלשון ככוסו לומר דשרייתו זהו כיבוסו שיפטול לענין לכנויית כנגד דיתחייב ע"ז בשבת [לשבת פשיטא דאינו מתחייב

מתמת הסרה העומאה]:
וינער נכה קוממא שינקת ידיו כמפס. זה הובא בש"ע ס' ש"ב סעי' י'. ולכאורה ה' אפ"ל דר"א ממנין לשיטתו אזיל דפוסק דמשאל"ג חייב כמבואר לעיל ס"ס ז"ח. והכא דאינו מכוון לנכס המפס רק לקחא ידיו וא"כ אף ש"ע יתכנס כהמ"ס מרוביס הוי פסיק רישא דלא יתחא לי' חכו תשיב משאל"ג כמ"ס לעיל ס' ק"י מהסו"ס דיומא וכיון דמשאל"ג חייב ואין אנו יודעין שיטור דמיס מרובין ע"כ לריך להחמיר בספק חיבור דלאורייתא אבל להסוקמ"ס דמשאל"ג וכן פ"ר דלא יתחא לי' אינו רק חיבור דרבנן דמקלי' ב' אך גם להרא"מ פ"ר דלא ל"ל אינו רק חיבור דרבנן ע"י ב' רבינו ס' ק"ד ועוד גם ספק חיבור דרבנן אין לעשות כהחליה כמ"ס בבו"ק חי"ד ס' מ"ג ע"ש. ובגמ"ס רבינו וכן נמי הא דתמיא דה משרמת ועובלה כנגדיה. כן הוא ביראים ס' ק"ב במלאכה מלנן. ומסבחינו הוא כביילה ד"ח ע"א מיטרא דר' חייל בר אפי' אמר רב. ולא ברייתא. ובזל מלאכי ס' תע"ב כ' דמנינו דלמא אמורא מימרא סתמית והיא ברייתא או משום כו' ע"ש. אך חייב יודע ברייתא זו סיכן שמייה ואולי נוסח אחר ה"ל כנמ' :

קיד או ישוף מים בשבת במקום זרעים ועשבים. וכ"מ בש"ע ס' ש"ז. ובא"ח ה' שבת ס' ר"ד כ' דה"ל כרב יוסף בריה מ"ק דמשקע מים לזרעים אינו משום חורש ומותר לשפוך מים ע"ג הקרקע שאינה זרועת ואפי' בקרקע שדרכה ליהרג ע"ש. וה"ל דיריש רחוי לתוס לדעת הסמ"ג ס' ס"ה ע"כ וזרעים מ"ק מניק חייב דמשקע מים לזרעים חייב משום חורש ומשום זרע ע"ש. ומשמה דסובר כה"ב. וא"כ בקרקע

כמ"ס לעיל ס' ק"י מהסו"ס דיומא וכיון דמשאל"ג חייב ואין אנו יודעין שיטור דמיס מרובין ע"כ לריך להחמיר בספק חיבור דלאורייתא אבל להסוקמ"ס דמשאל"ג וכן פ"ר דלא יתחא לי' אינו רק חיבור דרבנן דמקלי' ב' אך גם להרא"מ פ"ר דלא ל"ל אינו רק חיבור דרבנן ע"י ב' רבינו ס' ק"ד ועוד גם ספק חיבור דרבנן אין לעשות כהחליה כמ"ס בבו"ק חי"ד ס' מ"ג ע"ש. ובגמ"ס רבינו וכן נמי הא דתמיא דה משרמת ועובלה כנגדיה. כן הוא ביראים ס' ק"ב במלאכה מלנן. ומסבחינו הוא כביילה ד"ח ע"א מיטרא דר' חייל בר אפי' אמר רב. ולא ברייתא. ובזל מלאכי ס' תע"ב כ' דמנינו דלמא אמורא מימרא סתמית והיא ברייתא או משום כו' ע"ש. אך חייב יודע ברייתא זו סיכן שמייה ואולי נוסח אחר ה"ל כנמ' :

דבשכירה הפגן לשמים ליכא משום עמינה. ולשון הא"י ה' שנה כ"ו ס' מהוקף וחד ש' אלס שבר לשמים דבר הלשון אין כלא חיוב משום עומן הלכך מותר ליקח תבן ט' ולשכרו לשמים ומשום דאין עמינה כי אם דק דק ע"ש. וגם רבינו דודי נהמין ליה אלס שקילר בגשמו :

קב משמע שלם סיו שקלות ס' אכור. ע"י בבינה [גל]

ובפוש"ע ס' ת"ח. ולכאורה ל"ל בליבון רעפים לעטס דלריך לברקן. דהכר שקול חס יפקע ע"י ליבון אז לא. דאי רובן לא פקעי ליטתא כשמיטס בלא אימיליד רישותא דממיון ארובא כרפי רש"י. אך י"ל דרעפים דפקעי בליבון אין סיבתן מתמת אלו רישותא דקורס לייבוס אלו מתמת אלו כינס שנתאוס כשמת הליבון. וא"כ אף אי רובן לא פקעי י"ל לאכור ול"ד לשיטתא בלא אחיילר רישותא. והוא דטוב"ק חלק י"ד ס' כ"ו כבז כעטס דלי"מ חוקק על להבא משום דכל הלימודים בחולין [י'] על חוקק לא אשכתן אלס לשעתא דלוקי אחוקק אלס להבא לא אשכתן ולכן לא מניין לסמוך אחוקק להבא וחישיבין להבא לכל מילי ע"ש. והנה בחולין [י"א] בהלימודים דלול"י בבר רובא ג"כ לא אשכתן אלס על לשעתא לא על להבא. וא"כ י"ל נמי דרובא על להבא לא יסי. וא"כ י"ל דרק בשמיטת ממיון על הרוב דבשירות הן דחו מילתא דשעתא דלס כטיירס היא ברוב שמיטת לא חמיקו או ח"כ. אלס לענין

קבא ר"ל דילמא חסי ליה

ביטול. ע"י בגלגל ככ"י ס' ע"ח דנקרוב אכור חסי' להפסיק דילמא מיטתלי וחס' להניח שס עד שיחבט ע"ש. ולכאורה יתא שרי כשת אחר עמו וחומר חוכרי שלל להימח מד שיתבטל כעין דשרי כה"ג לקדוש לאור ככר ולא חיישי' לשמא יתא כמחורב ככ"י ע"ח סעי' ג'. אך ככר כ' שס כחוססת שנה דלא תקפו מס' ע"ג כמטה דברים דחיישי' שמא יתקע ולא שרי אף כשת אחר עמו דאין לנעוט גזרת חז"ל ע"ש. וה"כ דטוטי'. וסי' אל"ל לכאורה דחיישי' שיעטס כמון דמכור דבשיעור זמני ויה' פושקין וכלאס יתבטל ולא מנינו דלחר מהי רק שלל יתבטל חבל לענין עטות ית חשש גם כתיסי :

קבב פסק ר"ת דל"ל שביתת כלים דאורייתא הלכך

מותר לתת נחלים מערב שבת בכלי מנוקב שעושיין מן ברייה ברזל ומתחמסין בו בשבת ומותר להשאיל מע"ש כליו לעבדים אע"פ שעבדים עושה בתן מלאכה בשבת אבל להשאילו בשבת עצמה אסור : (קב) ולחשכיר מע"ש אסור ובחמישי מותר :

קבג פסק הר"א ממין צריכת עבדי אלהים. (קבג)

לישמר אם שותא יבכעו בהן מפותהין ולבשייה ותתים וכיצא בתן שלא יבכעו בהן מפותהין ולבשייה וכן אדם שחותר אצבעו ודם שותת יותר שלא יתן עריו שום דבר מפני שצובע אע"פ שהוא מקלקל וכל המקלקלים מפוירים

קבד פסק הר"א ממין צריכת עבדי אלהים. (קבד)

לישמר אם שותא יבכעו בהן מפותהין ולבשייה ותתים וכיצא בתן שלא יבכעו בהן מפותהין ולבשייה וכן אדם שחותר אצבעו ודם שותת יותר שלא יתן עריו שום דבר מפני שצובע אע"פ שהוא מקלקל וכל המקלקלים מפוירים

קכה פסק הר"א ממין צריכת עבדי אלהים. (קכה)

לישמר אם שותא יבכעו בהן מפותהין ולבשייה ותתים וכיצא בתן שלא יבכעו בהן מפותהין ולבשייה וכן אדם שחותר אצבעו ודם שותת יותר שלא יתן עריו שום דבר מפני שצובע אע"פ שהוא מקלקל וכל המקלקלים מפוירים

קכז פסק הר"א ממין צריכת עבדי אלהים. (קכז)

לישמר אם שותא יבכעו בהן מפותהין ולבשייה ותתים וכיצא בתן שלא יבכעו בהן מפותהין ולבשייה וכן אדם שחותר אצבעו ודם שותת יותר שלא יתן עריו שום דבר מפני שצובע אע"פ שהוא מקלקל וכל המקלקלים מפוירים

קכח פסק הר"א ממין צריכת עבדי אלהים. (קכח)

לישמר אם שותא יבכעו בהן מפותהין ולבשייה ותתים וכיצא בתן שלא יבכעו בהן מפותהין ולבשייה וכן אדם שחותר אצבעו ודם שותת יותר שלא יתן עריו שום דבר מפני שצובע אע"פ שהוא מקלקל וכל המקלקלים מפוירים

קכט פסק הר"א ממין צריכת עבדי אלהים. (קכט)

לישמר אם שותא יבכעו בהן מפותהין ולבשייה ותתים וכיצא בתן שלא יבכעו בהן מפותהין ולבשייה וכן אדם שחותר אצבעו ודם שותת יותר שלא יתן עריו שום דבר מפני שצובע אע"פ שהוא מקלקל וכל המקלקלים מפוירים

קכס פסק הר"א ממין צריכת עבדי אלהים. (קכס)

לישמר אם שותא יבכעו בהן מפותהין ולבשייה ותתים וכיצא בתן שלא יבכעו בהן מפותהין ולבשייה וכן אדם שחותר אצבעו ודם שותת יותר שלא יתן עריו שום דבר מפני שצובע אע"פ שהוא מקלקל וכל המקלקלים מפוירים

קכפ פסק הר"א ממין צריכת עבדי אלהים. (קכפ)

לישמר אם שותא יבכעו בהן מפותהין ולבשייה ותתים וכיצא בתן שלא יבכעו בהן מפותהין ולבשייה וכן אדם שחותר אצבעו ודם שותת יותר שלא יתן עריו שום דבר מפני שצובע אע"פ שהוא מקלקל וכל המקלקלים מפוירים

קכא ר"ל דילמא חסי ליה

ביטול. ע"י בגלגל ככ"י ס' ע"ח דנקרוב אכור חסי' להפסיק דילמא מיטתלי וחס' להניח שס עד שיחבט ע"ש. ולכאורה יתא שרי כשת אחר עמו וחומר חוכרי שלל להימח מד שיתבטל כעין דשרי כה"ג לקדוש לאור ככר ולא חיישי' לשמא יתא כמחורב ככ"י ע"ח סעי' ג'. אך ככר כ' שס כחוססת שנה דלא תקפו מס' ע"ג כמטה דברים דחיישי' שמא יתקע ולא שרי אף כשת אחר עמו דאין לנעוט גזרת חז"ל ע"ש. וה"כ דטוטי'. וסי' אל"ל לכאורה דחיישי' שיעטס כמון דמכור דבשיעור זמני ויה' פושקין וכלאס יתבטל ולא מנינו דלחר מהי רק שלל יתבטל חבל לענין עטות ית חשש גם כתיסי :

קבב פסק ר"ת דל"ל שביתת כלים דאורייתא הלכך

מותר לתת נחלים מערב שבת בכלי מנוקב שעושיין מן ברייה ברזל ומתחמסין בו בשבת ומותר להשאיל מע"ש כליו לעבדים אע"פ שעבדים עושה בתן מלאכה בשבת אבל להשאילו בשבת עצמה אסור : (קב) ולחשכיר מע"ש אסור ובחמישי מותר :

קבג פסק הר"א ממין צריכת עבדי אלהים. (קבג)

לישמר אם שותא יבכעו בהן מפותהין ולבשייה ותתים וכיצא בתן שלא יבכעו בהן מפותהין ולבשייה וכן אדם שחותר אצבעו ודם שותת יותר שלא יתן עריו שום דבר מפני שצובע אע"פ שהוא מקלקל וכל המקלקלים מפוירים

קבד פסק הר"א ממין צריכת עבדי אלהים. (קבד)

לישמר אם שותא יבכעו בהן מפותהין ולבשייה ותתים וכיצא בתן שלא יבכעו בהן מפותהין ולבשייה וכן אדם שחותר אצבעו ודם שותת יותר שלא יתן עריו שום דבר מפני שצובע אע"פ שהוא מקלקל וכל המקלקלים מפוירים

קכה פסק הר"א ממין צריכת עבדי אלהים. (קכה)

לישמר אם שותא יבכעו בהן מפותהין ולבשייה ותתים וכיצא בתן שלא יבכעו בהן מפותהין ולבשייה וכן אדם שחותר אצבעו ודם שותת יותר שלא יתן עריו שום דבר מפני שצובע אע"פ שהוא מקלקל וכל המקלקלים מפוירים

קכז פסק הר"א ממין צריכת עבדי אלהים. (קכז)

לישמר אם שותא יבכעו בהן מפותהין ולבשייה ותתים וכיצא בתן שלא יבכעו בהן מפותהין ולבשייה וכן אדם שחותר אצבעו ודם שותת יותר שלא יתן עריו שום דבר מפני שצובע אע"פ שהוא מקלקל וכל המקלקלים מפוירים

קכח פסק הר"א ממין צריכת עבדי אלהים. (קכח)

לישמר אם שותא יבכעו בהן מפותהין ולבשייה ותתים וכיצא בתן שלא יבכעו בהן מפותהין ולבשייה וכן אדם שחותר אצבעו ודם שותת יותר שלא יתן עריו שום דבר מפני שצובע אע"פ שהוא מקלקל וכל המקלקלים מפוירים

קכט פסק הר"א ממין צריכת עבדי אלהים. (קכט)

לישמר אם שותא יבכעו בהן מפותהין ולבשייה ותתים וכיצא בתן שלא יבכעו בהן מפותהין ולבשייה וכן אדם שחותר אצבעו ודם שותת יותר שלא יתן עריו שום דבר מפני שצובע אע"פ שהוא מקלקל וכל המקלקלים מפוירים

קכס פסק הר"א ממין צריכת עבדי אלהים. (קכס)

לישמר אם שותא יבכעו בהן מפותהין ולבשייה ותתים וכיצא בתן שלא יבכעו בהן מפותהין ולבשייה וכן אדם שחותר אצבעו ודם שותת יותר שלא יתן עריו שום דבר מפני שצובע אע"פ שהוא מקלקל וכל המקלקלים מפוירים

קכפ פסק הר"א ממין צריכת עבדי אלהים. (קכפ)

לישמר אם שותא יבכעו בהן מפותהין ולבשייה ותתים וכיצא בתן שלא יבכעו בהן מפותהין ולבשייה וכן אדם שחותר אצבעו ודם שותת יותר שלא יתן עריו שום דבר מפני שצובע אע"פ שהוא מקלקל וכל המקלקלים מפוירים

כמ"ס סופ"פ ויחי צפ"כ כסין כו' וזמנא כי' ש"ד סק"ה
 אחא דמחר פ"ר במקלקל אף דבשאר דרבנן אחר שס פ"ר :
 עמש"ש במחילתי פסק' דר' בלירוף קולא דכלאחרי ד' השיר ע"ש .
 והכא אינו כלאחרי יד . טוב ראייתי בז"י כי' של"ז שג' בשס

מלכאל במקום עשבים ממוכרין
 מפני שבקצוי יעול להצטרף
 יעלו מים עליהם בשעת שחייה או
 בשעת נמילת ידיהם והכא ברמ"א
 שס סעי' ג' . וע"כ רס"ל
 דה גרע מגרידה מטת סו' .
 וה"כ ה"ג בשתיית מנקה לזבועין
 אף דאין סברא להחמיר שלא
 להשתוק על המפוט כהכא שלא
 לאכול במקום עשבים וזכרתי אי'
 הליכטי דהכא מקלקל חשיב .
 אך עכ"פ ש"ך החומרה לזוהר
 בשעת שחייה כהא דהשייה
 במקום עשבים . אך הש"ע כתי'
 של"ז דלא חש לנקוט חומרה וז'
 גם בס"ס ש"כ טויה טלגון וכו' .
 שלא יעב צידוי הליבועה . ובהוכח
 אלכסו דהס שותת דלא יתן דבר
 מפני שאובע שסוכא בש"ע כי'
 סכ"ח סעי' מ"ח . נתעורר בהשו'
 בשמים רש"ט כי' ר"ח לישארי
 ממתת לערל איסור דרבנן
 דמקלקל כדשיי מים ונוראש שס
 סעי' כ"ח להוליא כליחה משום
 דמלאכה שאל"ג דרבנן ע"ש .
 והי' אפ"ל דשאי הכא דאין עלה
 אחרת משא"כ הכא ריש הקהה
 המנואר בש"ע שס שרידיו קורי
 עשבים . אך למ"ס סמ"ג שס
 דיש מפסקין לאיסור משום
 שמרפא ע"ש . ואל"כ לישארי משום
 לערל . ואל"כ דנער זה קילש
 ממפסי מוראס ונע"ק :

פטורים מיהו איסור דרבנן איכא . מיהו צביעת פיו
 דיוו ורגליו אינו הושש שאין צביעה אלא ברבר שרדכו
 לצבוע . והא דאסרו לא תעבירי אשה שרק על פניה ספני
 שהיא צובעת כיון שדרך האשה בכך צביעה מיקרייא :
קבר פסק רב אלפס ורבי' אבי העזרי ורבינו יצחק
 בר' אליעזר כרבה דאמר בפרק בתרא דעירובין
 לא אסרו אלא קול של כלי שיר בלבד ואמר רבי' אבי
 העזרי דאפי' קוד שיר לא אסרו אלא ישראל אבל עכו"ם
 המנזן בכלי שיר בנישואין שרי אפי' אם ישראל אומר
 לו דאסירה לעכו"ם שבות ובמקום מצוה שרי כדמוכח נבי
 החוה ינוקא דאישתף המימי' ואין פסחה לחתן וכלה
 כלי כלי שיר . ור"ח פסק (קבר) דאפי' שאר קולות אסרו
 דאשינוי דחיקא לא סמכינן :

ממילא טיה' בנגלגל דמחוחא משום
 ע"ש . ולכאורה חיקא הא פסיק רישא הוא דחי אפשר בלא
 השמעת קול בנגלגל דמחוחא ובעצמת וכוונ ש"ס בו עינבל דבכא
 דק"ח שבייה בהגמ' ראי' מזה וכבר הבאתי בסו' סקודס ד'
 המג"א כי' ש"ד דאסור פ"ר גם דרבנן . אמנם כ"ל עפ"מ
 דמנואר בפ"ו כי' תקי"א סק"ח ממרס"ל דהא דאסור לסחוף
 כוס מנוכס על הבגדים משום דמוליד כה ריחא . אינו רק
 במכוון ומגומר ובשאינו מכוון שרי דל"ש כאן לומר פסיק רישא
 אלא במלאכה ממש אבל הגיומר גופי' אינו מלאכה אלא הכיבו
 והבערה ע"ש . ואל"כ דהא דאסרי' פ"ר דרבנן היינו בשבס
 מלאכה עלה עכ"פ מדרבנן כמו חפירה כלאחר יד וכוונת
 ומוליד ריחא אין כה מלאכה עלה . וה"כ ה"ג חולדי קלא אין
 שס מלאכה עלה לאסור פסיק רישא :

קבה פסק הר' אליעזר סמ"ין בר' יצחק דאמר (קבה) אין
 כלי ניטל אלא לצורך דבר הניטל בשבת ואסור
 לכוף הקערה על הביצה שלא תשבר ורב אלפס וגאונים
 אחרים הולקין עליו :

קבו מוקצה מחמת סיאום כנון גר ישן מותר כר'
 שמעון ומוקצה מחמת איסור כנון גר שחריקין
 בו באותה שבת אסור כר' יהודה ומוקצה מחמת חסרון
 כיום אי נמי מוקצה דהוי כנונויות וצמוקין אפי' ר' שמעון
 אסר ואם עשה הדבר בסים דלבר אסור על דעת להיות
 בסים כל השבת אפילו נפל דבר האסור מעל היתור
 אסור לטלמלו (קבו) ואם עשאו בסים על דעת לנער
 האיסור בשבת שרי דתנן טומנין בניו צמר ואין מטלמלים
 כיצד עושה מנער את הכסות והן גופלת משום דעל דעת
 לנערן הניהן שם :

קבו פסק רבינו שמהה דבגר שיש בו כלאים מותר
 לטלמלו בשבת (קבו) תורת כלי עליו מידי
 הוהו אסנרל המסומר דאסור לעולו וטותר לטלמלו
 בפרק קמא דביצה :

קבה כתב הר' אליעזר סמ"ין דחיה ועוף שברשותו
 ונדילין בביתו דהן עבירי דרבינו כשורוצין לתופשן
 והן בבית גדול כל כך שאם לא נידלו בין בני אדם
 הוו צריבין מצודה לתופשן אסור לתופשן ואף לדחותן
 במקום צר שיהיו נוחין ליתפש כרתנן חיה ועוף שברשותו
 הצדן פטור וכל פטורי דשבת פטור אבל אסור הליכך
 צריבין ישראל (קבה) שלא לתפוש בשבת כוס שמורד
 ופרת שמורדת שאם לא נידלו בין בני אדם היו צריבין
 מצודה :

קבו וחס עשאו בסים ע"ד
 לנער האיסור בשבת שרי .
 כ"כ סעי' כי' ש"ע בשס ר"ח
 ובעש"ס . ורלו"ש זיהא"ס כי'
 ק"כ שג' ג"כ דרבינו . ונע"ק
 בעשלו בסים ע"ד לנער בשבת
 בשעת פלונית אי שרי לנער
 מתקבט דלגנו עד הזמן שהקאה
 לבסיס לג"ע אסור . והג"ל
 להוכיח דשרי ממש"ס הנג"א כי'

קבה דאפי' שאר קולות אסור .
 כנון כי' של"ח הביא
 דאפי' לפי"ז אי לא בני לקלא
 שרי ועכשת חוליה ש"ס כה אכן
 המשמע קול מותר להיחיה
 ובביתא הגר"א שס כהז דהו
 טעם חמימר בעירובין דק"ד דשרי
 למימלא טיה' בנגלגל דמחוחא משום

רע"ז סק"ח מהכ"ח דנפול רר על השלשו שרי לעררה דמקום
 פסידא סמכי' על סו"א כסו' ש"ע ש"ד דלא מיקרי מניה
 כיון דהי' דעתו לסלקו למחר ע"ש . ונשמע דאף על זמן ז' שגבל
 סרל לא כי' דעתו לסלקו שרי לדעה זו . ועי' באל"י רבה סק"ה :
קבו דאורח כלי עליו . ובא"ח כי' ש"ח סמ"ו מנואר דיש
 אוסרים . ובתפארת ישראל כוללי מוקאה סו' ז' כהז
 דל"ג לבשר עריפה דשרי לטעול משום דחי לבטנה . היינו
 משום דלא חיי לתקנו לישראל ועומד לבהמה משא"כ בכלאים
 מדחי לישראל כשיולא ממנו האיסור דמי לבשר כשר חי דאסור
 לעולטלו מדחינו ונחמו לכלב וגם כמות שחול לא חיי לישראל ע"ש .
 והג"ל דל"ג לבשר כשר דמי כיון דמי' חביל צמ"ס וכסותן לכלב
 חו לא יאכל הוא כשר זה תשיב בשבת לא חיי למידי דהא לגבל
 לא יתן וגם לדידי' לא חיי בשבת . אבל בכלאים דלא יזיק לדידי'
 לאחר השבת כשיולא האיסור צמחי דעבדו יבכה הבהמה שפיר
 חשיב השתא חיי לכוכות הבהמה וזורת כלי עליו :

קבה אין כלי ניטל אלא לצורך דבר היעיל [בשבת] . ועמ"ס
 ביראים כי' ק"ב והא דתנן צמ"ס תמיד פסקתר כי'
 ממש"ס בני' דברים כופין אותה על השרף ועל הגחלים בשבת הסיא

רע"ז סק"ח מהכ"ח דנפול רר על השלשו שרי לעררה דמקום
 פסידא סמכי' על סו"א כסו' ש"ע ש"ד דלא מיקרי מניה
 כיון דהי' דעתו לסלקו למחר ע"ש . ונשמע דאף על זמן ז' שגבל
 סרל לא כי' דעתו לסלקו שרי לדעה זו . ועי' באל"י רבה סק"ה :
קבו דאורח כלי עליו . ובא"ח כי' ש"ח סמ"ו מנואר דיש
 אוסרים . ובתפארת ישראל כוללי מוקאה סו' ז' כהז
 דל"ג לבשר עריפה דשרי לטעול משום דחי לבטנה . היינו
 משום דלא חיי לתקנו לישראל ועומד לבהמה משא"כ בכלאים
 מדחי לישראל כשיולא ממנו האיסור דמי לבשר כשר חי דאסור
 לעולטלו מדחינו ונחמו לכלב וגם כמות שחול לא חיי לישראל ע"ש .
 והג"ל דל"ג לבשר כשר דמי כיון דמי' חביל צמ"ס וכסותן לכלב
 חו לא יאכל הוא כשר זה תשיב בשבת לא חיי למידי דהא לגבל
 לא יתן וגם לדידי' לא חיי בשבת . אבל בכלאים דלא יזיק לדידי'
 לאחר השבת כשיולא האיסור צמחי דעבדו יבכה הבהמה שפיר
 חשיב השתא חיי לכוכות הבהמה וזורת כלי עליו :

קבה שאל לתפוס בשבת כוס שמורד
 וזמנא כי' ש"ד סק"ה
 אחא דמחר פ"ר במקלקל אף דבשאר דרבנן אחר שס פ"ר :
 עמש"ש במחילתי פסק' דר' בלירוף קולא דכלאחרי ד' השיר ע"ש .
 והכא אינו כלאחרי יד . טוב ראייתי בז"י כי' של"ז שג' בשס

להיראים דאסור מדרבנן מיירי בנח לבינו בערב והירוס' פ"ד דשבת דמחייב בלד שור שמרד מיירי במרד לגמרי ע"ש . מחכה חשש ס"ג הוא כתיבסו גב הרגל ויחסוס ע"ז שם מכה והל"ל דהירוס' פ"ז [לפי' ק"ט] דאמר דלא כ"י לידה במשכן דחשש שבגרה רק למשכן מאלוין בא ובחלים מאדמים לא שייך לידה ע"ש . אינו סותר להירושלמי

דפ' י"ד . ד"ל דלקה דמ"ל לידה בחלים מהירוס' . מ"מ לא סולתע ללוד דה"ל מלפניו של מרדו . וזכנס חמה בא"ל ה"ל שבת כ"י ע"א על הירושלמי דלא יליף לידה מחלים מהירוס' . ובמש"ש בק"ט פ' כלל גדול דהלכות לחבלה דלא נמלא רק בא"ל בחלקו דחזון לא ה"ל חשש לסס ללוד וס"ל ממלרים ע"ש . לט"ק למ"ש בניב"מ חל"מ כ"י ג' דלהרשב"ם חולעת שני הוא חולעת ממנו ע"ש . וחל"כ ה"ל לידה במלאתה חששן בחולעת שני . וז"ל דהחולעת שני לא עביד לרבוני ול"ש ב"י לידה . ועי' בפ"י בשבת דע"ה ובמ"א ס"ס ש"ז . ובמ"ש רבינו שנה ללוד פירושין חטל בגדו . הנה סתם לדבדו . וזכיר"ס נוסיק דיר"מ יפרוש מעל בגדו אפי' מופפים שלא על כשרו והלדן לא הסביר כ"כ ע"ש . ובב"י ס"י סט"ו ה"ק בלשון ה"הו"כ בשבת דק"ו דבזבח מותר ליקחמו ובעל סריבל מבחון אסור . דמרישא משמע דבבגדו מופפים אסור ומסופא משמע דשרי ע"ש . וז"ל ד"ל דלהחוס' ה"ל ספק בבגדו מבגדי קלח כדנראה מהירוס' שנסחפק קלח בזה ולא נקטו אלא האיסור והסותר הנדוד ועי' בח"ז ה"ל ע"ש ס"ס ל"א ל"א ע"ש :

במירי

דלית לי' היקף אפי' ר"י מודה . כן הוא ביראים רק ממקומו שס בלשון הגאון דשרי שמואל בגמלה של מחכה מבוס היקף רבים ופליגי עלי' דר"י במקום היקף רבים כ"י ע"ש . הוא סותר ריש דבדו דגם ר"י מודה בזה ולשון רבינו מדוייק יותר . וכן' הירורים סיבי שרינו איסור סקילה משום היקף רבים . כ"ל דעוונת הגאון לשמואל י"ש חשש הכנה לעשות במניעת לידה דחשש . ועי' ברמ"ם פ"א משבת ה"ל ד' דחשש שבא"י מותר להירגו בשבת אף בשאינו ר"י חלמי' וע"ש במ"מ דהר"ף והרמב"ן כ"י דהיהירא בשאין ר"י כר"י דפטר במלאתה שאל"ג שאינו פקוח גפס גמור כשרין . ודעת הרמב"ם שפ"ג הוא בהרואות לבד ושרי אף שפסק כר"י ע"ש . וחל"כ אף דבשבת דק"ז אמר רב לידתה נחש שלא ישכנו לא שרי רק לר"ש . מ"מ י"ל דשמואל יסבור דשרי אף לר"י מתמת חשש פ"ג . והי' אפ"ל עוד דאולי לשיטתם דפלוני רב ושמואל אי הולכין בפ"ג אחר הרוב דלרב הולכין ולשמואל אין הולכין ע"י בינומ"א דפ"ה ובפלותי ס"י ס"ג . וחל"כ י"ל דחשש שבא"י ר"י און הסכנה רק ע"ש המיעוט ולכן לרב הולכין אחר הרוב כפ"ג טק"י סיהר לידתה נחש כר"ש ור"י אסור כיון שאינו פ"ג גמור ולשמואל גם זה חשיב פ"ג

מצודה . וגם יותר שלא לצוד פרושין מעל כנרד בשבת דאף רבי יהושע דפטר איסורא איכא [וצידת] נחש שלא ישכנו פמור ומותר דקיי"ל בשמואל דכל פמורי רשבת פמור אבל אסור בר מתלת צידת צבי שישב על הפתח וצידת הנחש דמתעסק בו שלא ישכנו וספיים טורפא להוציא ליה זבח"ג הק' דשמואל ארשמואל דרבא חתיר בצידת נחש שלא ישכנו אלא ס"ל לשמואל כ"י שמעון דמלאכה שא"צ לנופה פמור עליה צידת נחש שלא ישכנו מלאכה שאצ"ל היא דאמר כ"י שמתה פרוצין הצד נחש בשבת אם מתעסק בו שלא ישכנו פמור ואם לרפואה חייב ואמר מאן תנא אמר רבי יהודה ר"ש היא דאמר מלאכה שאצ"ל פמור ובהדיא אמר כ"י כירה דשמואל סבר כ"י יהודה נבי מלאכה שאצ"ל . ותיירץ רב יהודאי נאון ז"ל דשמואל לעולם כ"י יהודה סביר ליה מיהו במירי דאית ליה היקף אפילו רבי יהודה מודה וחביא ראייה מדאמר' כ"י כירה סבכין נחלת שול מתכת ברשות הרבים אבל לא של עץ ומכרי תרווייהו מלאכה שאינה צריכה לנופה היא דאינו מכבה לעשות פהם מאי שנא דעין דאסור ומאי שנא דסתכת דשרי אלא משום ההוא דבנחלת של עץ לית ביה היקף דבמה דלא כביא אית ביה סוסקא וחזו ליה אבל נחלת של מתכת אע"נ דאזיל סוסקא אית ביה היקף ובי חיבי דשרי שמואל בנחלת של סתכת משום היקף רבים ה"נ שרי גבי עקרב שלא ישוך משום היקף רבים ומיהו הר"א סמיך דחה זה היתירוף וכיון דשמואל מחייב במלאכה שאצ"ל כ"י יהודה חיבי שרינו איסור סקילה משום היקף רבים אלא דשמואל ארשמואל לא קשיא דלית ליה לשמואל ההוא תירוצא דפק שסנה שרינו דהיה מתניתין ר' שמעון היא אלא ר' יהודה נמי מודה דכל צידה שאינה אלא להכריח היקף סמנו מודה ר' יהודה דפמור דלא מיקרי צידה . וחילוק נחלת של עץ ושל מתכת פ"י דשל עץ הוי במשכן והוי אב מלאכה ושל מתכת לא הוי במשכן :

קבט

כתב הר"א אליעזר סמיך דארם הנחבל אסור להוציא דם מחבורתו דתנן כ"י המוצא תפילין כהן שלקח באצבעו כורך עליה נמי במקדש אבל לא במדינה ואם להוציא דם כאן וכאן אסור פ"י (קבט) משום דמוציא דם גרוא כחובל :

ק"י

מחזירין רשייה במקדש אבל לא במדינה ודוקא אם נפלה על הארץ אבל אם נפלה בכלי מחזירין אותה כדאיתא בהמוצא תפילין וגרסי' בירושלמי אמר רבי יוסי כרבי בון (ק"י) מכה שנתרפאת נותנין עליה רשייה שאינו אלא כמשפחה אמר רבי תנחום הוץ מעלי נפנים שהן לרפואה :

קבט

משום דעוונת דם נראה כחובל . ומשמע דלברא"מ הוא מדרבנן . ובמ"א ס"י עכ"ל ס"ק ל"ב הכ"ז פ"ד דזבחים ד"מ דמשמע דבשנתין להוליא דם אפי' אין מהדקו ס"י מלאכה ע"ש . וז"ל אף דבמחוס הגמי טעמו להוליא דם מ"מ שרי בלא מחסין כוונתו למס דמיס דלח כוונתו לעשות פה חיוב ואש להוליא ליה פמור למחן דפוסר במלאתה שאל"ג כדאיתא בשבת דק"ז . וז"ל מתקומי ממתי' דסוף עירובין כר"ש דשטר במלאכה שאל"ג . אבל לר"י כ"י לא תסבין נמי דאף שיתחייב כמו במפיים מורכב דלח לה נתיבין לעשות פה חיוב חליב' ואין דוחק לאוקמי הכת"מ כר"ש להפוסקוס כר"ש דמלאכה שאל"ג פמור . אך כר"מ דלפוסק כר"י דמלאכה שאל"ג חייב כמבואר לעיל ס"י ל"מ דוחק לאוקמי חליב' סה"מ דסוף עירובין כר"ש . וכל דשרי חליב' מפיים מורכב בנתיבין להוליא ליתא כמבואר בסיומן הקודם . ר"ל חליב' כמ"ש המ"מ פ"י משבת הלכה י"ז להרמב"ם דפוסק כר"י ומ"מ מחזיר מפיים מורכב להוליא ליתא . ומשום דפפיים לעשות פה און חיובו משום בונה אלא משום גמר מלאכה כדרך שהרופאין עושין ולהוליא ליתא און כששייה כן ע"ש . אבל אם הולאח דם מהמכה יש בה משום חובל

קבט

אין נפ"מ במעשה הנתח גממי בין תסבין להוליא דם או לא . ולכן מפרש דאין כהולאח דם מהמכה משום חובל רק מדרבנן אסור דנראה כחובל ולכן מותר כשאינו תסבין להוליא דם . ועי' ביבאח במלאתה סוסר :

ק"י

מכה שנתרפאת נותנין עלי' רעיו' כ"י אר"ח חוץ מעלי גפיים . כ"כ ב"בסגמיו' פ"א משבת . ומלשון ז"ל משמע דגם על מכה שנתרפאה און נותנין עלי' גפיים . וזכרתי דירוש' פרק במה חשס ס"ב נקיע מכה שנתרפאה נותנין עלי' רעיו' . וחל"כ נקיע דנותנין עליה על מכה שאינו אלא כמשמרס . וחל"כ הכיחא הא דר' תנחום חוץ מעלי . גפיים ע"ש . ובתמט מסלשן דמל מכה שלא נתרפאה קא"י . וכ"מ כ"ע ע"י עכ"ח דנקיע בסכ"ד

דיו' דוחמין עלה על מכה חוץ מגלי נפטים ובסכ"ו נקיט דוחמין רבוי' על מכה שנתפסא שאינו אלא כממרה ובמ"ג המג"א דחינו צהול כ"כ שינא לשחיקת סוממים ומירוח . וז"ל בזה לא המיר עלי נפטים מרטי' :

דיו' דוחמין עלה על מכה חוץ מגלי נפטים ובסכ"ו נקיט דוחמין רבוי' על מכה שנתפסא שאינו אלא כממרה ובמ"ג המג"א דחינו צהול כ"כ שינא לשחיקת סוממים ומירוח . וז"ל בזה לא המיר עלי נפטים מרטי' :

קל"א כנון ים ובקעה ט' . נחמס ד' רבינו שב"כ סר"מ אף שלה מלאכי בסייראס שלפי ס' ק"ב במלמכת הולאה . והידוע ט' רבינו הוא כנ' הורק ס' צ' בבלע שנים פחות מי"ט מוטלעלין מתוכה לים ומים לתוכה ט' ופרקינן מעתה שתי כרמליות סמוכות זו לזו ממלטלין מזו לזו ומשי מיקון סהים מקיפה מכל ז' כמי שכולה כרמלית אחת ט"ז . והנה ס' דשירובין דס"ו ט"ב מכרמלית לכרמלית קא ממלטל ול סהינא שם תתפרש שפיר (אף אף נאסור מים לבקעה) ט"פ סכרה ירוש' סוכר . וכן מדהסיר ר"ח שם לפלטל מגסה יתירס מביה סלחיס שלא הוקפה לזירס לכרמלית שבלה . ושי מכרמלית לכרמלית אף דלא שיק ציה סכרה מוכה לים דזו ככרמלית אחת . אין ראי' מזה לסתור מים לבקעה . דש טעמו בלזו דאי לא נסיר אחי לטלטל בכל סגנה דיש תשש דלא יתלה איסור טלטול לחוץ משום איסור הולאה מכרמלית . לכרמלית אלא יסבור דמרת רב"י נגמר על סגנה המוקפת מחילה כיון דבאמת הוא רב"י מס"ת וזה לא שיק ציה לנקטס . אך מדהכיר ר"ח ראי' מדלג השיב בשבת ד' ו' רק ד' רשות ואם אסור לטלטל משאר כרמלית לקרפס יותר מביה סלחיס מ"ל חמשה . ובמ"ג ביטועות יעקב ס' שמ"ז סב"ב דאף דאין כאן חילוק רשות דקרפס יותר מב' סלחיס מוכרח מר"ה וכרמלית מ"מ כיון שחלוק דבינו מכלמלית ס"ל למוחשבי' ע"ש ואי בכל שני כרמליות שחלקין בשמן כים ובקעה אסור להוליא

קל"א אמר בירושלמי כרמליות סמוכות זו לזו אין מטלטלין מזו לזו פ' הר' אליעזר בסין (קל"א) כנון ים ובקעה אבל ים וים בקעה ובקעה שרי : פסק הר' אליעזר בסין דיון שלפני החלוף ויוצא לרשות הרבים אין נוהגין ונוטלין עליו כלים שאינן נשברים דלמא נפלי ואתי לאיתוייגורו כדמוקמי' בהמוצא תפלון אבל כלים הנשברים נוהגין עליו ונוטלין חיסנו בשבת כדאמר התם ואומר בפ' המביא לא ליתבי אינש אפוסא דלחיא וישתמש בו דלמא מינדר ליה הפץ ואתי לאיתויי ודוקא אפוסא דליחיא דלא סינכרא מילתא (קלב) אבל אפוסא דביתא מותר :

קל"ב פסק הר' אליעזר בסין דכל דבר הנמוץ בן הצד לאו שמה אהל ומותר נטות [לכתחילה] בשבת כדאמר כילת חתנים מותר לפורקה ולנטותה בשבת היכא דאין בננה טפח אבל אם נפשו אהל בן הצד (קלב) ובאורו אהל נעשה כרמלית או רשות היחיד או סוכה נכשרת מתוך אהל זה מאחר דאחני מעשיו הוי כאהל ארעאי למעלה ואסורים כדאמר בפ' כיצד משתתפין פעם אחת שכחו ולא הביאו ס"ת ופירשו סדינים וכו' ומקשה פירשו ס"ד והא הכל מודים שאין עושים וכו' וכל מקום שיש אהל טפח מותר לפושטו יותר דמותר להוסיף על אהל עראי כדמוכח בפרק בתרא דעירובין :

קל"ד הבא בספינה בשבת או ביו"ט [חזין] לתחום וחוצרך לנקבו מותר לצאת לעשות צרכיו ואי פקח הוא-ל יוהב ליה רשותא למיפק חוץ עייל לתחומיה ונכנס לעיר ומותר בכל העיר כאילו שבת שם . מדאמריה נרדעי אי פקח הוא (קלד) עייל לתחומיה וכיון דעל על . וכן כל מי שאינו רשאי ריוז מד' אבותיו אם צורך לנקבו הרי זה יוצא ופרחיק ונפנה לפי שגדול כבוד הבריות :

קל"ה (קלה) המבטל רשותו סתם רשות ביתו לא ביטל וצריך לבטל לכל אחד ואחד כך פסק הר"ם בסו"ל וריא"ז :

קל"ו אין לעשות הברלה במוצאי שבת על גר של הנוכח (קלו) דאמר בירושלמי בפ' אלו דברים רבי אבהו בשם ר' יוחנן ור' יוסי בר חנינא אין סברין על גר ובשמים של מצוה מאי מצוה אמר רב יהודה כנון גר של הנוכח . ואין סברין על הבשמים כנון אסא דהושענא בסוכות במוצאי שבת :

וה"כ לסת"ם דלין דפליגו במבטל רשות הזירו י"ל נמי דלא חסי רבנן רק במבטל רשות הזירו אבל שמבטל רשותו סתם הוי במבטל רשות ביתו כהדיא דבזה דרשותו טולל יותר מהזירו לא מלינו דיפלגו ע"ש דלין על הירוש' . ובמ"ג ס' עירובין ס' ק"ע כ' דכביטל כפירוש אחי ביתו מותר לטס ולו אסור ע"ש . זה דלא כמ"ש בחנן שחור ס' ט"ז דכבש' מותר גו לו להוליא מביתו ואפי' קודם שהחזיקו וממ"ש ביטועות יעקב מבר' יונקן :

קל"ז דלאר בירוש' פ' א"ד . תשתי בירוש' צברית ובפסחים פ' המזכר ולא מלאכי . ובבבז ס' תפי"א חייא ירוש' במ"ש אין מגדלין בנר של חנוכה שאין נהנין לאורו . והבי' לא הרכס מ"קמו . ואין לסק' מהירוש' ע"ש הטור ס' תרע"ג מהטעור דתשי"ש קדושה שרי להשתמש נד . נד' . דאמאי אין מבדילין בנ"מ . דלמאי דלר"י א"ר בברכות ד"ג אין מחזירין על האור כדק' שמחזירין על כל המזוה וע"ש ברא"ש דברכת האור אינו אלא גזר בעמזא [ומי' בנ"י ס' ר"ז ב"ה וכו' עוד ס' ר"י וכו' ז"ל משמים קדושה

קל"ד עייל לתחומי' . כ"מ כה"ג ס' ס' דשירובין מוא"ז והבי' ס' ת"ו פקד לאוקמי דמיידי בשבטת חוץ תחום העיר ע"ש . ולא ה' לפני הא"ז גדול דברס' מהל' עירובין ס' קמ"א מפורש דלפי' לא שבת בחוסם העיר דאמרי' האול ועל על וכתב כן גם ביטעו רש"י ע"ש :

קל"ה המבטל רשותו סתם רשות ביתו לא ביטל . בחוספת שבת ס' ט"פ הביא מ"ש הכ"ח דרק כשביטל חזירו סתם לא ביטל רשות ביתו וכשביטל רשותו סתם מסתבר דניחו בכלל . והשיב דהא ק"ל נח"מ ס' רע"ו דמנכר חזר הכתים שכתובה בכלל ויון דס"ל לרבנן דמבטל רשות חזירו לא ביטל רשות ביתו והטעם דבעין רעם מבטל ס"ה כשמבטל רשותו סתם דלא ולא אחת היא ע"ש . והנ"ל פקום לד' הכ"ח ע"פ המבואר בירוש' ס"פ עושין פסין ר' בא בר' דר"פ בני אמר הכיני מבטל רשות ביתי אוף רבנן מודו א"ר הכיני מבטל רשות חזירו אוף ר' עזר מודה . ומשמע מהירוש' דפליגי בהסחם וכיניו ע"כ כאלמר הכיני מבטל רשותו דע"כ לריך להזיר דבר כביטול וע"ש בק"ע ומשמע דס"ל לסיור' דרשותו טולל יותר מהזירו דהא בחזירו מודה ר"א ובדרשותו פליג על רבנן ומתיר .

וה"כ לסת"ם דלין דפליגו במבטל רשות הזירו י"ל נמי דלא חסי רבנן רק במבטל רשות הזירו אבל שמבטל רשותו סתם הוי במבטל רשות ביתו כהדיא דבזה דרשותו טולל יותר מהזירו לא מלינו דיפלגו ע"ש דלין על הירוש' . ובמ"ג ס' עירובין ס' ק"ע כ' דכביטל כפירוש אחי ביתו מותר לטס ולו אסור ע"ש . זה דלא כמ"ש בחנן שחור ס' ט"ז דכבש' מותר גו לו להוליא מביתו ואפי' קודם שהחזיקו וממ"ש ביטועות יעקב מבר' יונקן :

קל"ז דלאר בירוש' פ' א"ד . תשתי בירוש' צברית ובפסחים פ' המזכר ולא מלאכי . ובבבז ס' תפי"א חייא ירוש' במ"ש אין מגדלין בנר של חנוכה שאין נהנין לאורו . והבי' לא הרכס מ"קמו . ואין לסק' מהירוש' ע"ש הטור ס' תרע"ג מהטעור דתשי"ש קדושה שרי להשתמש נד . נד' . דאמאי אין מבדילין בנ"מ . דלמאי דלר"י א"ר בברכות ד"ג אין מחזירין על האור כדק' שמחזירין על כל המזוה וע"ש ברא"ש דברכת האור אינו אלא גזר בעמזא [ומי' בנ"י ס' ר"ז ב"ה וכו' עוד ס' ר"י וכו' ז"ל משמים קדושה

מזה לזה ולא חסי דס"ל להוסיף מספר הרשות . גם על קרפס החלוק בשמו משאר כרמלית לא תקפי חי אסור להוליא ממנו לכרמלית כמו בכל כרמליות . וע"כ דס"ל דשרי להוליא מכרמלית לכרמלית . וכפסק הש"ע ס' שמ"ז ס"ב דלא כהירושלמי שהביא רבינו . ועי' בחידושי הר"ן בשבת דקמ"א בהא דכתיב במיא ט' : אכל אפוסא דביתא מותר . ע"ש ס"ה ס"ה ס"ה ע"ש ויש להעיר בזה מזה דשירובין דל"ח שהובא בד' רבינו דיון שלפני החלוף אין נוהגין עליו בשבת כלים שאין נשברין דחייבי' שכיכים לביתו . והי' אש"ל דהשתש שכיחם על היו וליכא היכרא כדש בדרך פתח . אך ממ"ש רבינו יונתן שם דכמו כן ביולא היכר על הרז חזירו דלילמא אחי לאשתחושו מרשות חזירו שלא יעירב עמו לרשותו לו שמא יולאונו מרשות חזירו לרה"ר וחזירו אח"כ לביתו ע"ש . ולהסבר בל' סב' אין תשש דיש היכר בפחה בבית :

קל"ח ובאורו אהל נעשה רשות הרבים או רב"ה הגרסא ובאורו אהל נעשה רשות הרבים או רב"ה הגרסא ובאורו אהל נעשה רשות הרבים או רב"ה הגרסא

קלה מדלמד משל לכלה כו'. עי' ברא"י סוף הל' מ"ט. וסל"ט
 עוד ע"ד מ"ט ה"י יונס בדברות דל"ג דכ"אפורי מההגס
 לגמור הכלים במ"ט לכבוד שנה שמרואן האער שם להן מההגס
 החיורה שתי' לנס במוותה השנה וכדי להפתח מהלעד שתי'
 מפרידה השנה היו מגמרין
 הכלים להדיח רוח טוב ע"ד.
 וה"נ י"ל דהזמירות במ"ט הוא
 להחמס מלעד פירדה השנה
 וכבוד שנה הוא :

קלה דלמחרת מהני למעלה
 מכ' וכ"פ ריח"ו .
 וכ"כ ברא"י הגדול ריש הל' טירובין.
 ומ"ט בשה"ג פ' קמח דשירובין
 מהרי"א דמהני אלתלחה גם
 ברחב מעשר לא מלאה גס
 והרשב"א בעט"ק שער ב' א'
 [הובא בגלון יעקב בעירובין ד'
 א"ח] כ' דש מחיירין אלתלחה
 לרחב מעשר ששק דבניהם
 לסקל. והשיב שלא אמרו להקל
 במחלות אלא להחמיר שאל"ל
 ועיקר מחילות ד"ח עיין שם .
 ובחשונה בנין גולס חלק ח"ח
 סימן ט"ו בסנה"ס כ' ללהרשב"א
 דמיקל גס באיסורי שנה דבדיק
 בבטיח ללא אישטעטל ז"ל הא
 דל"מ אלתלחה ברוחב און
 הטעם דכ"ו בבטיח ללא אפשטיאן

קלה פסק הר"ם במז"ל (קלה) ראמלתרא מהני
 למעלה מכ' וכן פסק ריח"ו דקורה משום
 היבר הוא גמי מסתכלין בה :
קלה סבוי הספולש משני צדין לרשות הרבים צריך
 צורת הפתח סכאן ולחי או קורה סכאן. וכן
 עקים ותרתי כמפולש לחי או קורה סכאן וכן סכאן
 (קלפ) וכן צורת פתח בעקסומיותו :
קמ פסק בעל הג"ג כרב הונא ורב יהודה דאמרו
 (קמ) עירב דרך הפתח ונפתח הפתח דרך חלון
 ונסתם חלון אמרי' שבת הואיל והותרה חותרה :
קמא (קמא) הא דמהניא מחיצת בני אדם אע"ז דלא
 שבת באויר מחיצות סבבוד יום דוקא שלא
 יצא לדעת כנון נחמיה דמשכייה שמעתייה אבל יצא
 לדעת לא. וכל עובדי דגמרא בבה"ג סיירי :
 רבינו

קמא הא דמהני מחילת ב"א
 ס' . עיין בעירובין
 דמ"ד . ובתש"ו בנין גולס סי' י"ג אות כ"ג כ' דלפי' בשעת
 שהקל לא סחירו במחילת ב"א ביש דרך אחר אפי' בקלח אסור
 וכדמוכח בעירובין דל"ט ע"ב רש"א ונתנו לחבירו וחבירו לחבירו
 כו' וכן גנו ומוכח דכ"ט פ"א מדרבנן כו' דלמלא סחירו רק
 בקלח סכנה ולא סחירו ע"י אסור דמחילת ב"א שאלה דמיידי שם
 ביש הרבה ב"א ועוד ראי' מד' ס"ו ביוקא דלחשפן חמימי'
 ח"ל רבס מיחי מציחי' ח"ל אריי וזה לא ערבינו כו' ח"ל ימר
 ל"י לא"י ולמה לא סחירו ע"י החיור ע"י מחילת בני אדם כו' ע"ש .
 ואשטמיות' ח"ס הכ"ו סי' ש"ס דמחילת לקט וכו' דהרימוה
 דאס לריך אדם לחפן שצרכ"ד או שצביה אחר ורס"י מפסיק
 ביניהם יולין שם חנוקות אס יתחו מלאיחס טוב סדבר כדליתא
 ביבמות דק"ד ואס לא יבחנו לביחי יעשו מחילת ב"א כו'
 אבל מביא חבירו לביחי לא יעשיל קל לא שפירי עירובין ש"ס מביא
 ולפי"ו ילפת לרליית הבנין גולס מעירובין דס"ו דסס מביא
 לבית שלא עירבו ביניהם מיירי דבזה ל"מ מחילת ב"א וגס
 מדכתבו שבאס לא יביחי החינוקות יעשו מחילת ב"א. ולא כתב
 דיתן לחבירו וחבירו לחבירו כדלר"ש בעירובין דל"ט מעשיל דזה
 לא שרי באון אפי' קלח סכנה דכו' לריך סכנה ומחילת ב"א שרי
 וע"ז דזהו קול מהא דנתנו לחבירו ולריך לוקמי להא דעירובין
 דנתנו לחבירו כחפון שתי' שלא לדעת ובאפשר במחילות
 ב"א סי' פשוט לתנא דמחילת ב"א [ודברי ה"ה סל"ל הובא
 ברמ"א סי' ש"ס דסיף א' וכו' הגר"א דלמחר' ביבמות דק"ד
 זיל דבר גליה ולא עשה ע"י מחילות של ב"א ע"ש ולמ"ש הא
 י"ל דידע שח"א ע"י מחילות של ב"א שלא לדעת. ואפ"ל
 דהש"ל מהכרח כ"כ דלעשות ע"י מחילות ב"א חמיר משיבויחו
 הפקעיס]. ובתש"ו מהר"ש סי' ל"א כ' דבשה דיבמות ל"ט ע"י
 הושתה אחד לחבירו משום דס"ס ל"מ לביחי מרה"ד לרה"י
 דהאחרון יחא חייב משום מוילת מרה"ד לרה"י ע"ש. ותמהני
 דלריך יפריסם הא דעירובין דל"ה ונתנו לחבירו כו' עד שמגיע
 לחלז החילונה ובעד ק"ו בגלון יעקב שם הא מעשיל מרה"ד
 לרה"י וחי' דבתרא פשיט ידו לפיכך ובעל החלז טעל מידו
 דכה"ג שיהיט פטורין אבל אסורין משום בנין דתפילין החיור
 ע"ש. וא"כ מ"ל בלא חיוב ואפשר כדי לפתוח הביהמ"ד שרי גס
 בכה"ג אלא דעתיק ע"י חנוק מבה"ע וע"י :

קמ עירב דרך הפתח ונפתח הפתח דין מחילת יש לה
 ה"ה כמיוק מחילות ע"ש. ותמהני דזהו נגד המבואר בע"ט סי'
 שס"ד סעי' ג' בגמיו עיקס בלו"ט ככל אחד משני ראשוני לחי
 או קורה בעקסומיות לריך. הרי דלו"ט לא חשיב כמיוק מחילות.
 ועי' בע"ט פ"א מהמרה"י דבש"ו שאון לנו רה"ד ח"ל
 חיקון בעקסומיותו והק' סט"ו דהא ק"ל במבוי עיקס דדיו
 כמפולש ומפולש אין זו חילוק בין רס"ד לרפמ"ל כמ"ש ריש כו'
 זה. ובח"ד כ' דמפולש ממש גרע ודעי' דהא שמואל בד' ו'
 אחר חותרו סתם ופדמ"ג. ודעי' מהא דמבוי עיקס
 דהדרעא דמי' עלי' חומרא דרב דשמואל וארכיורו לתתו ומסיק
 דכולהו כרב עבדי' דאר"ס אמר רב סלכה כח"ק ואון מורין כן
 דלוסינו בלו"ט אלא בעי' לתתו דמניס ע"ש. וכיון דסל' דסני
 בלו"ט ע"כ רק לחומרא ארכיורו לתתו. וא"כ כמו דמתלקין
 לרב במבוי עיקס בין לרה"ד בין לרפמ"ל וגס לרב אינו כמפולש
 ממש להחמיר בעיקס לכדמילת בלרה"י. ה"נ מימא דגס
 להניס דלריך לתתו אינו אלא כמפולש ממש [דהא כמפולש ממש
 קאי פלוגתא דת"ק וחנניה] ולא בעיקס אף לרב דלמחר תורתו
 כמפולש. ומשנתו לרב עיקס כמפולש לכל החומרות וא"כ ה"ה
 לפתוח לרפמ"ל דיו כמפולש וז"ע בכ"י :

קמ עירב דרך הפתח ונפתח הפתח סי'. לע"ק כשקמ מעבוד
 יום שיהיה כעין דליה ד' ל' ע"כ בסוכה רעועה דמסיק
 אלעזרי' דגולה ע"ש. וכסתם הפתח בצנת או אמרי' בכה"ג שנה
 הואיל והותרה הותרה. ופשטיחא לה מדתיוט בעירובין [ע' וחס]
 ישראל וגר שריין במגורה אחת ומה גר מעבוד יום אע"פ שהחיק
 ישראל אחר ביבסיו אוסר ומפרש בגמ' דה"ק אע"פ שלא החיק
 מבע"י אלא משהשיכה כיון דה"ל לחזיק מבע"י אוסר וכדפרש"י

קמב מוז מאפר יודע שטוק ביו"ע. ה'הוס' והר"ש בבייש
דף מ' כ' בדזה גם ר"ש מודע דלאסור וכו"כ סעור סי'
ה"ה ע"ס. והנה מהר"ן שכ ברי"ף שכ' ע"ז ובי"ט אית לן
עוקלה וולד כמ"ש הלפסם בסוף הסמכתא. משמע דס"ל דלר"ש
מוזר גם וולד כזה וכמ"ש כן
גם בשלמי הגבורים שם. [ולע"ק
דבר"ן סותר לעמלו למ"ש בחידושי
לשנת דכ"ט דר' שמעון מודע
באר שטוק ביו"ע דלאסור]
וזל"ז הגדול ה"ל יו"ט סי' של"ג
הב"ה וסות כרש"י בבב"ב שם
דבר דאמר דהוסק ביו"ט אסור
לעממי' דס"ל כר"י אבל לר"ש
מוזר [וכ"כ הרשב"א בחידושי]
ומסוק בל"ז וחסיד מעמלו
מלכות אלא ביהוסק מעמלו.
הנא עליו זככה ע"ס. ומשמע
דנטע לנינא לומר דלר"ש שרי.
והנה ביו"ט שם ה"ל ג' נקיע
ג"כ דבאפר שטוק ביו"ט אסור.
וכשימוא דסמחא הירוש' אפי'
כר' יוחנן דהוא חיבר הירוש'.
הרי עובד כהת"ס והר"ש דה"ל
ר' יוחנן פסק גם בנולד כר"ס
כמבואר בר"ש סוף ב"ב. וע"כ
דגם לר"ש אסור בנולד כזה:

דיני יום טוב

קמב רבינו תם ורבינו משה מקוצי אוסרין כל
בולד אבל רבינו יצחק ורבינו טוביה
מתירים כל מוקצה ונולד (קמב) הוי"ן מאפר כירה שהוסק
ביו"ט וכן סברת רבינו שמשון:

קמב

פסק ריא"ז שיש ליוהר שבשבת ויו"ט לא ישפה
מכלי לבלי כדי להשאיר פסולת הנשארת בשולי
הכלי אלא או (קמב) ישאיר המשקה עם הפסולת בכלי
שלא יהא הפסולת ניכר או ישפה הפסולת עם
המשקה לחוץ:

קמב

ישראל שלקח בציים מן העכו"ם ביום טוב
(קמב) ושאלו עכו"ם והיה מסיח לפי תומו
שלא נולדו היום אם אותו עכו"ם לא היה יודע בענייני
ישראל שביצה שגולדה ביו"ט אסורה סמכין עליה
מדאמר בתוספתא דמאי עכו"ם שהוא מוכר פירות
בשוק ואמר פירות הללו של ערלה הם של עוינת הם
של גבעי הם לא אפר כלום לא נתכוין זה אלא
להשביח את מקחו. משמע דהויכא דמננה את מקחו
דוראי יותר היו טובים הביצים שגולדו היום נאמן אבל
אם יודע שביצה שגולדה ביו"ט אסורה אינו נאמן:

קמב

יהודה דאמר המבשל בשבת בשונג יאכל
במוציא שבת בין הוא בין אחרים אפי' בשבת דחמיר
כ"ש יו"ט דקיל. (קמב) ורבינו יואל הלוי אפר דעד כאן
לא שרי אלא נבי שבת דחמיר אבל יו"ט אתי לולוליה
ביה. והביא ראייה מפרק כירה דאמר התם שחב
קרייה על גבי [כירה] יש אוסר דבמבשל לא אית לאיערומי
ובשחב אתי לאיערומיה הלכך הכא נמי אתי לאיערומי
ויאפת לכתחילה מיו"ט לחבירו ויאמר שבתתי או לצורך
היום אפי'י. מיהו ריא"ז אומר לחתיר דאמר התם דישאני
הערסה דאחבור בה רבנן טפי מסויד וכן כתב ריב"א
היבא שעשה איסור בשונג פשוט ליה דלא קמ"ל ליה
באיכלה כי קמבעי ליה במיזר:

העושה

דמשתע [מההוספ' שהביא מקוד']
הדינא דמננה מקחו דיותר עובדי
הבינא שגולדו היום נאמן. לכאורה
גרידא דמסייעי הא דמננה מקחו
לשאלמותא דלאו בשופטני עסקי'
דיננה מקחו בשקר וע"כ קושטא
קאמר. ובגלוי כהר"ז ז' לא היה
מהי מסל"ת דעכו"ם אף בציבור
דרבנן. אף י"ל דיסבור דמהי
בכל ציבור דרבנן רק בזה דהוי
דשיל"מ אפ"ל דכמו דל"מ הא
דכל דפריש מרובא פריש בזה עי'
בב"י סי' תקנ"ג מ"ש בשם הר"ן
בהא דקניית בל"מ ביו"ט מעכו"ם
אף לרובן אינן בני יומן. ה"ג
י"ל דיש לרדוד ספק גם במסל"ת
דעכו"ם ואף דמהי בשאר איסורי
דרבנן שאין לו מצידין. בדשיל"מ
ל"מ א"י לאו הסכנא דודאי קושטא
קאמר דלא יגנה עקרו בשקר.
וע"כ במג"א סי' הקנ"ג ס"ק י"א
וכט"ן וע"ז ביו"ט סי' קכ"ב
סעיף ו' והכתיב:

קמב

ור"י הלוי אפר. המרדכי
פ"ב בב"ב הביא
מכר' אביגדור שזה להשליך
לאיבוד ואפי' יתן לשפחו אפר
לו וסובא בב"י סי' תקנ"ג ע"ס.
זהו י"ע דלפי' צמכאל שכתב
במזכר לריו"ח ססגולד דסוכר
לא יאכל עולמות לא לו ולא
לאחרים מ"מ פ"ש' בכחכות
ל"ד ע"א דמוכרו ונתנו לכותאי.
וגם בערמה מזינו בב"מ דף ל'
ע"כ בתורי דנכנן ארמאי ומנחין

יחזון דקסוה רבנן לידבון ומסוק דייין שקסחא עליוסן מכירה
ויכול למוכרו אף לחריש ע"ס ומ"ס הגרמס ז' דחמיר כ"כ.
ועיין בש"ע ס"ס תקל"ח המכין מלאכה והיחה למועד ועשה
במעמד ב"ד מאכרין אותה ממנו ומפקיין אותה לגל ע"ס.
ואולי עמדה סר"א דח"ד לזה. והנה מסתימת דברי האוסרין
משמע דעכ"פ אסור להאפס לעולם ול"מ כדרי שיעשו.
ומדדמי זה לנא דשבת דל"מ. משמע דגם התם אסור לו לעולם
וצרמ"ס פ"ג משנת ה"ל ע' איתא דנענר ויהא איתו אסור
לאוכלו עד מולאי שנת שימחין כדרי שיעשו ויהא תשיל שביסל
כל לרבו ומלעמק ופה לו עתה לאוכלו מיד בשבת וע"ס בכ"מ
דמפרש בבי ז' דלע"ג דקסון על הסוכה דילמא ס"מ בשל"ל
וחל אישפיעא וקולא ע"ס. ויש לומר דלפי' בלל נחשבל
כל לרבו יש לו תקנה שימחין כדרי שיעשו. א"כ אמאי לא נייל
בבבי דלא אישפיעא בנחשבל כל לרבו ומלעמק ופה לו לחומרא
אף שסוף מדרבנן שימחין כדרי שיעשו דהיי דשיל"מ דגם סיקיא
דרבנן לחומרא דליתא בבב"ב דף ז' ועיין במהר"ן ופה סי' י"ח
במהלוקת פוסקים דבשיל"מ. והזקק לאוקפי' בחוסן שא"ס ימחין
יתקלקל המאכל דס"ג ל"ח דשיל"מ כמבואר ביו"ט סי' ק"ב
סעיף ז'. ואפשר דה"ל דסראב"ן שהובא בק"ב בבב"ב דף י"ז
בבבי דענר ואפה דימין דלא אישפיעא לא יאכל ללחומרא
עבדין ע"ס. ד"ל דיפרש בבבי לא לאסור לו לעולם אלא אם
ל"ד

ע"כ ד"ס מאן שכתבו דדוקא בכלילא שרי שמואל וכן ר"א דוקא
בעיר של זכב שאין כל הסיסם רגילות בזה אלא אשה השוכה
אבל שאר השכנים נשים אסורי אפי' לאשה השוכה דאין להאק
בין הששים. וס"ל אס"ד דאסור לבי' לערות כלי בנתח מגירה
דיערה גם הנילוות הי' ראי' לאסור גם לבי' ר"ש דל"ג כהו כן
גזירה שלא להאק כמו דלא מהלוקין ואסרי' שאר השכנים אף
לאשוכה דלא שרי כש גזירה שלפ"א ומחוי. [יש לעיין בה"ל דשכת
ד"ב ע"כ דקאמר כה"ל דלדס תשוב מותר לקרות לאור סור
דכיון דאין דרבו ליהנות לא גזרי' ב'י. ומ"ס מהא דהשכנים
דאסור גם בל"מ השוכה דלא מחייא מהוס דאין להאק בין הששים.
וה"ל לא תהאק בל"מ בין תשוב לחינו תשוב. וסכמ"ס והסמ"ג
השמינו לדרב"א ועמ"ס בכרכי יוסף סי' ער"ס. ואולי עומם
דמסכו על ה"ס דשכת דמ"ז ע"כ סוכה כח"ס' דל"ז דמנח
דאין להאק בין הששים לעיין גזירה דהשכנים. ומשמע לכו דס"ה
בגזירה דשפא יטס. ויותר גרידא דאין לערות בגזירות להדרי'
גם עיקר כהר"ב שלא יערה ביהת כלל מאוס גזירה דנילוות.
אינו מחזור כדכ"ה בבב"ב אלא ביד אוכל מחוץ הפסולת ואין בזה
כ"ח דאין עובר בבלי אלא ביד אוכל מחוץ הפסולת ואין בזה
חוב ע"ס. וא"כ למה נאסור עוד שלא יערה בנתח כלל מחמת
גזירה דנילוות והיו בגול"ג:

קמב

ושאלו עכו"ם וסי' מסל"ת. יש לפרש דעכו"ם שאל לעכו"ם
בעל הבינים. והוא קולור מנ' המרדכי ר"ש ב"ב ע"כ